

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXXI.

ČÍSLO 2

FEBRUÁR 2023

Pravá múdrost'

Robte dobro - Správy z Madagaskaru - Kôň v záprahu - 2 percentá
Národný týždeň manželstva - Život s Benediktom XVI. - Vtipparáda

Trojkráľová sv. omša za mesto Prievidza, 6. januára 2023

Pravá múdrosť v nás

„Múdrosť múdrych zmarím a rozumnosť rozumných zavrhnem.“ (1 Kor 1,19)

Písať úvodník k téme Pravá múdrosť je náročné. Prvé, čo mi zišlo na um, sú moje obľúbené slová z knihy Príslovia: „Aj hlupáka, ak mlčí, pokladajú za múdreho.“ (Prís 17,28) Aké múdre je to príslovie! Kiežby sme vedeli viac mlčať.

Možno poznáte človeka - „vegetu“. Je to človek, ktorý sa do všetkého mieša, ktorý chce všetko ochutiť svojím názorom, svojou múdrosťou (alebo skôr mudrovaním), lebo všade bol a všetko videl. Ako prísť na to, či „moje ústa hovoria múdrosť“ (Ž 49,4), alebo by som mal radšej volať „Pane, k mojim ústam postav stráž“ (Ž 141,2)?

Sú dve múdrosti - Božia múdrosť a múdrosť tohto veku. Aby sme si ich porovnali, použijeme obraz kyvadla. Kyvadlo, to je vlastne pevný bod hore, z ktorého visí na šnúre nejaké závažie - olovnica. Ak olovnice rozhýbeme, tak sa hýbe horizontálne - doprava, doľava, dopredu, dozadu. A čím je šnúra, na ktorej olovnica visí, dlhšia, tým väčší pohyb toto závažie robí. Ten pevný bod hore, to je Boh, zdroj múdrosti pre všetkých nás. A my sme olovnice zavesené a pripojené k Nemu - niekto bližšie, niekto ďalej, podľa nášho vzťahu k Bohu. A záležitosti tohto sveta nás vedú dosť silno rozkývať skrze našu telesnosť, žiadostivosť...

Môže si olovnica myslieť, že ona je pevný bod? No my, „olovnice“, si to v našej hlúposti často myslíme. Nahovárame si, že pravdu nájdeme v našom neustálom horizontálnom pohybe - raz napravo, potom naľavo, potom dopredu, potom dozadu. Hýbeme sa, vrtíme, a na každom dočasnom mieste sme presvedčení o vlastnej múdrosti. Táto horizontálna „múdrosť“ je však len múdrosťou tohto veku; svetská, pominuteľná spolu s tým, ako sa olovnica pohne niekam inam.

Približovať sa k tej pravej, všeobjímajúcej múdrosti, sa dá jedine pohybom

smerom hore k pevnému bodu. „*Túžba po múdrosti vedie nahor.*“ (Múd 6,20) Získava sa skracovaním našej vzdialenosti od Boha, nie väčším rozkývaním sa napravo či naľavo.

Kristus skrátil vzdialenosť medzi človekom a Bohom na nulu. Spojil Boha s človekom - pevný bod s olovnice. „*Vy ste z neho v Kristovi Ježišovi, ktorý sa pre nás stal múdrosťou od Boha.*“ (1 Kor 1,30) A preto my máme pravú múdrosť len natoľko, nakoľko sa podobáme Kristovi. „*Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus.*“ (Gal 2,20)

Ak si chceme obliecť pravú múdrosť, obliekajme si Krista - obliekajme si Ho skrze sviatosť, modlitbu, pokoru a lásku. A matematici potvrdia, že čím je vzdialenosť olovnice od pevného bodu kratšia, tým sú kratšie aj jej horizontálne pohyby. Človek blízko Boha sa vyznačuje Božím pokojom, tichom, miernosťou... A toto je prejavom pravej múdrosti v nás.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Na sviatok Zjavenia Pána sa modlili za mesto

Po prestávke spôsobenej pandemickými obmedzeniami sa prievdzská farnosť a mesto Prievdza vrátili k tradícii slávania svätej omše obetovanej za mesto a jeho obyvateľov. Liturgiu novoročnej svätej omše na sviatok Zjavenia Pána oživil aj orchester so spevokolom.

Na bohoslužbe v piatok 6. januára 2023 o 9:00 vo farskom Kostole sv. Bartolomeja zaznelo dielo J. Zruneka - Missa Pastoralis F dur, latinsko-slovenská vianočná omša z roku 1766. Účinkoval Orchester ZUŠ Ladislava Stančeka Prievdza a Miešaný zbor Rozkvet.

Svätú omšu celebroidal pán farár ThDr. Jozef Repko PhD. V homílii sa okrem veriacich prihovoral aj prítomným zástupcom miestnej samosprávy. Upozornil na viacero príkladov, ktorými sa aj v súčasnosti môžeme inšpirovať od mudrcov. Tí nasledovali hviezdu a prišli sa pokloniť novonarodenému Kráľovi.

Po svätej omši sa predstavitelia mesta spolu s pánom farárom presunuli do mestského úradu. Tu sa konala krátka

liturgia požehnania priestorov, v ktorých pracujú orgány mesta a úradníci.

Text: Alojz Vlčko
Foto: Štefan Kollár

Skauti zdolali zablatený Kľak

Tradíciou prievdzských skautov je na začiatku roka zorganizovať spoločný výlet na Kľak. Tento rok sa podujatie konalo v sobotu 7. januára 2023. Počasie tých dní napovedalo, že podmienky budú trochu odlišné ako počas iných výletov v tomto ročnom období v minulosti.

V skorom rannom autobuse sa stretlo 15 skautiek a skautov. Tí po polhodinke jazdy autobusom dobre naladení vykročili za svetla čelových lúčov po žltej značke z Fačkovského sedla.

Už po pár metroch bolo jasné, že tento rok bude všetkým bez rozdielu robiť spoločnosť blato. Chtiac - nechtiac si naň všetci museli zvyknúť. Až po vystúpení do vyššej nadmorskej výšky sa objavili zvyšky snehu, ktoré vytvorili aspoň trochu zimnej nálady. Pri návrate z vrcholu sa oblačnosť zdvihla a odmenou pre výletníkov boli aspoň krásne výhľady do okolitých dolín. Všetci sa zhodli na tom, že tento zbla-

tený ročník výstupu bol určite špeciálny, a zostane zapísaný v spomienkach výletníkov. Bohu vďaka za tieto zážitky.

Alojz Vlčko

Robte dobro, domáhajte sa práva

Od 18. do 25. januára sa uskutočnil tradičný Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Tohtoročná téma je prevzatá z proroka Izaiáša: „*Robte dobro, domáhajte sa práva.*“ (Izaiáš 1,17) Všetkým kresťanom sa milosťou krstu dostalo od Boha milosrdenstvo a stali sa súčasťou jeho ľudu. Všetci - katolíci, pravoslávni i protestanti. V niektorých mestách Slovenska sa tento týždeň konali ekumenické bohoslužby. Vo farskom kostole sme sa za jednotu kresťanov modlili pred večernými svätými omšami.

„Učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomáhajte utláčanému, vymôžte právo sirote.“ Biblia nám hovorí, že nemôžeme oddeliť náš vzťah s Kristom od nášho postoja voči celému Božiemu ľudu, najmä voči tým, ktorí sú považovaní za „najmenších“ (Mt 25, 40). Vdovy a siroty majú v hebrejskej Biblii popri cudzincoch osobitné miesto, lebo reprezentujú najzraniteľnejšie skupiny spoločnosti. V situácii hospodárskej prosperity judského kráľovstva za čias proroka Izaiáša bola situácia sirôt a vdov zúfalá, pretože boli zbavené akejkoľvek ochrany a tiež práva vlastniť pôdu, teda mať možnosť postarať sa o seba.

Izaiáš učil, že Boh od nás všetkých požaduje spravodlivosť a právo, a to vždy a vo všetkých oblastiach života. Právo, spravodlivosť a jednota pochádzajú z hlbkej Božej lásky ku každému z nás a sú jadrom toho, kto je Boh, a čo od nás očakáva, ako sa máme správať k sebe navzájom.

Aj v tejto dobe je medzi nami veľa utláčaných a zraniteľných. A veľa tých, ktorí sa sami nevedia brániť. Nezatvárajme oči, pomáhajme si navzájom. Budíme s sebe láskavi, pozorní, nezraňujeme sa, neodsudzujeme iných, veď každý náš skutok je zaznamenaný v Knihe života. Využime čas, ktorý nám dal Boh, na konanie dobra, nie na zlo. Keď sa navzájom v jednote milujeme a pomáhame si, slúžime Bohu i blížnemu.

„Obmyte, očistite sa, odstráňte mi pred očí zlobu svojich skutkov, prestaňte robiť zlo! Učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomôžte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu! Podťe, pravotme sa! - hovorí Pán. Ak budú vaše hriechy sťa šarlát, budú obieleené ako sneh, ak sa budú červenat' sťa purpur, budú ako vlna (biele).“ (Iz,16,18)

Text: Elena Cagaňová

Foto: www.ecav.sk

Ďakujeme za podporu Dobrej noviny 2022/2023

V tomto roku sme vďaka vám mohli prispieť na projekty Dobrej noviny celkovou sumou 3 296 € (farský kostol: koledníci 1 678 €, pokladnička 570 €; piaristický kostol: pokladnička 1 048 €). Úprimné Pán Boh zaplat' vyslovujeme všetkým, ktorí Dobrú novinu finančne podporili a tým, ktorí sa na jej úspešnom priebehu akoukoľvek formou podieľali! Ďakujeme!

Elena Cagaňová

Novinky z piaristickej školy

Začni s Bohom

Po skončení vianočných prázdnin 9. januára žiaci opäť zasadli do školských lavíc. Počas prvej vyučovacej hodiny chodil páter Matúš Palaj spolu so žiakmi zo septimy a 3.G po celej škole a dávali novoročné požehnanie pre všetkých.

Výsledky Vianočného bazára

Počas posledného decembrového týždňa sa konal, ako sme už spomínali v predošlom vydaní, Vianočný bazár. Celkovo sa vyzbieralo 1 100 €. Suma bola rozdelená na tri časti. Prvá tretina putovala do Hospicu svätej Lujzy. O druhej časti rozhodne študentská rada. Tretia bude použitá na účely školy.

Mário Orság, foto: archív školy

Vianočný bazár piaristickej školy

Novoročné požehnanie školy
pátróm Matúšom

OCHUTNÁVKA

toho najlepšieho z piaristickej ponuky

Zarezervuj si miesto a čas

GYM MŠ SOŠ ZŠ

Piaristická spojená škola

DOD

21. február 2023
12:00 - 17:00

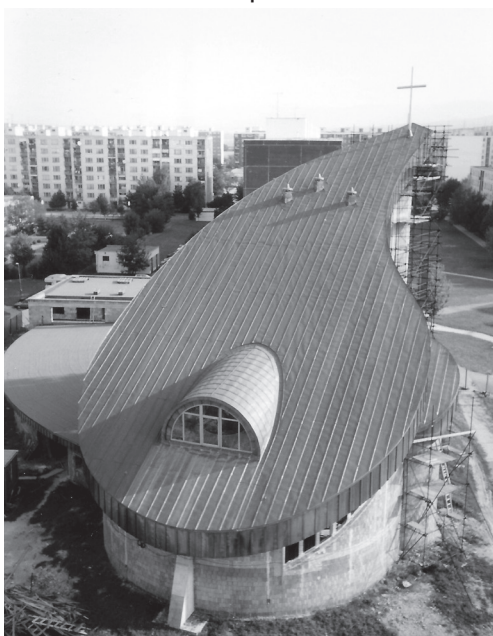
Zo zápisov farskej kroniky - XI. časť

- **3. februára 1935** zomrel po niekoľkomesačnej chorobe prievidský farár Anton Miššuth. Pohrebu sa zúčastnil Andrej Hlinka, poslanec a farár v Ružomberku. Vo farskej kronike sa píše: „Prievidza stratila muža vynikajúcich kvalít osobných a vyčnievajúceho nositeľa kňazských cností. Z týchto krásnych vlastností ako zrejmosť vyplývajú: horúce rodolubstvo a osobná statočnosť, ktoré boli akousi osobnou pečiatkou celého Miššuthovho života. Neúnavný pracovník vo vinici Pána, nebojácný bojovník na národa roli dedičnej a ostrý, až bezohľadný vojvodca armády, rúbajúcej sa proti krivdám sociálnym a národným - to bol Anton Miššuth“.
- **23. februára 1969** sa veriaci zhromaždili pred farským kostolom, kde privítali reholné sestry z Kongregácie Dcer Božskej lásky, ktoré sa po 18 rokoch vrátili na čas naspäť do Prievidze.
- **1. februára 1970** zomrel kostolník vo farskom kostole Michal Nedeljak. Novým kostolníkom sa stal Jozef Bielický. Aj kostolnú zvonárku Helenu Dojčinovičovou vystriedala v tejto funkcii manželka organistu Emila Masarika Vítka Masariková.
- V období od **21. februára do 26. februára 1975** došlo v presne nezistenom čase v Mariánskom kostole na cintoríne k poškodeniu ornamentov na pamiatkovo chránenom organe.
- **15. februára 1999** vybrala odborná liturgická komisia pod vedením biskupa Rudolfa Baláža projekt - štúdiu k výstavbe nového Kostola sv. Terézie z Lisieux a pastoračného centra na sídlisku Zapotôčky. Výstavba mala prebehnúť podľa projektu Ing. arch. Ladislava Mirta, Ing. M. Kohana a Ing. arch. R. Musila zo Žiliny. Predpokladané náklady na stavbu boli 24 miliónov slovenských korún.
- **17. februára 2002** bola medzi Rímsko-katolíckou cirkvou - farnosť Prie-

vidza-mesto a Slovenskou správou ciest podpísaná kúpno-predajná zmluva o odpredaji bývalého Katolíckeho kultúrneho domu. Dom sa mal podľa plánu výstavby križovatiek ciest zbúrať.

- **Vo februári 2006** navštívili členovia redakcie farského časopisu Bartolomej sestru Bernadetu, nazývanú aj slovenská Matka Tereza, vo Vrúcku.
- **14. februára 2008** zverejnil kardinál Jozef Tomko dekrét podpísaný Svätým Otcom Benediktom XVI., ktorý sa dotkol nového usporiadania rímskokatolíckych diecéz na Slovensku. Zmena sa týkala aj nášho prievidzského dekanátu, ktorému pribudla farnosť Lehota pod Vtáčnikom, Podhradie a Nováky.
- **6. februára 2010** sa uskutočnil jubilejný 10. Farský ples v Kultúrnom dome v Necpaloch.

Pripravil: Pavol Schmidt

Kostol sv. Terézie z Lisieux s pastoračným centrom na sídlisku Zapotôčky počas výstavby.

(Z archívu farského úradu Zapotôčky.)

Nové správy z Madagaskaru

Kňaz Jaroslav Jasso, ktorý minulý rok v marci navštívil našu farnosť, pokračuje vo svojej misii na Madagaskare a posiela nové správy.

Drahí misijní priatelia,

srdečne Vás zdravím z Fort Dauphin. Je to mesto na juhu Madagaskaru, do ktorého som sa koncom roku 2022 presťahoval v rámci mojej misie. Tu na juhu je to tiež veľmi chudobné, ale trochu pokojnejšie ako v hlavnom meste. Je tu aj more a čerstvý vzduch.

Snažíme sa aspoň trochu pomôcť tým biednym ľuďom. Kupujeme ryžu a rozdeľujeme. Ale chcelo by to nejaké systémové zmeny. Zorganizovali sme stretnutie so starostom mesta Fort Dauphin, kde sme mu vysvetlili náš zámer pomoci tým, ktorí to najviac potrebujú. Pán starosta je veľmi otvorený pre spoluprácu a zaujala ho tiež myšlienka výstavby jednoduchých domčekov. Navštívili sme niekoľko rodín, ktoré žijú vo veľmi ťažkých podmienkach. Problém je ešte o to zložitejší, že pozemok, na ktorom žijú, lepšie povedané živoria, im nepatrí, pretože sa tam usídlili len dočasne s tichým súhlasom vlastníka. A to dočasné presídlenie trvá už niekoľko rokov.

Rozmýšľame, či by sme nemohli získať na začiatok aspoň nejaké vojenské stany, napríklad aj zo Slovenska, kde by sme týchto bratov a sestry mohli dočasne umiestniť, kým nenájdeme nejaké optimálne spoločné riešenie. Ak by ste mali nejaké praktické nápady alebo poznáte nejakých podnikateľov na Slovensku alebo v Česku, ktorí by mohli a chceli reálne pomôcť, tak ich, prosím, kontaktujte a nech sa nám ozvú na našej emailovej adrese: jarocm@yahoo.com.

Veľmi sa teším a som vďačný Pánu Bohu za všetko, lebo sme mali aj stretnutie s gubernátorom tejto oblasti, ktorý sa veľmi živo zaujímal o všetko ohľadom pomoci chudobným prisťahovalcom a vydelenia pozemku na stavbu jednoduchých domčekov, ako aj pomoci väzňom, ktorí čakajú na rozsudok a zlepšenia ich životných podmienok a ďalšími možnosťami rozvoja tejto oblasti a konkrétnej pomoci ľuďom tohto regiónu. Tiež sme sa dohodli, že väzňom postavíme sociálne zariadenia, teda toalety, a dvojposchodové posteľe, aby sa mohli aspoň trochu zlepšiť ich ťažké životné podmienky.

Pán gubernátor spomenul aj možnosť práce väzňov na pozemkoch, kde by mohli niektorí väzni pod dohľadom pestovať nejaké plodiny, lebo vo väzení je hlad a nedostatok jedla.

Prosíme veľmi o vaše modlitby a obety, aby sme s pomocou Božou a v spolupráci s vládou Madagaskaru mohli plniť Božiu vôľu a pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú.

P. Jaroslav Jaššo, CM, so starostom mesta Fort Dauphin

Všemohúci Bože, Pán neba i zeme, žehnaj madagaskarský ľud a všetkých predstaviteľov vlády a Cirkvi, aby sme boli jednotní, vedeli konať dobro a byť solidárni s tými najnúdznejšími. Amen. Sv. Vincent a všetci Boží svätí, orodujte za nás. Amen.

V modlitbách s Vami spojený Váš brat v Kristu
P. Jaroslav Jaššo

Účet pre podporu misií na Madagaskare: **IBAN: SK 7583300000002001875043**, Fio banka, Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul Madagascar P. Jaroslav Jasso, CM

Pripravila: Elena Cagáňová, členka Klubu priateľov misií

Sedem krížov a kôň v záprahu

Dnešný článok má priam záhadný nadpis. Aký súvis má zapriahnutý kôň so siedmi krížmi? Tu múdrosť (téma tohto čísla) nepomôže, tu treba vedomosť. A tú vedomosť som ani ja donedávna nemal. Preto ešte i dnes odbočím od popisu liturgie sv. Jána Zlatoústeho a vezmem vás k nej.

Dostal sa mi do rúk článok o jednej časti kňazského oblečenia a celkom ma zaujal. Ved' keby ste si každý deň niečo obliekali a zrazu by ste sa dozvedeli o tej časti odevu niečo nové, aj vy by ste boli prekvapení. A pritom ide o základnú časť kňazského odevu.

Kôň v záprahu

Rovnako ako pre kňaza západného, tak aj pre kňaza východného obradu platí, že ak vykonáva svoju kňazskú službu, má mať oblečený symbol svojho stavu. V latinskej cirkvi sa to volá štóla, my, gréckokatolíci, to voláme epitrachil.

Rozdiel je na prvý pohľad viditeľný - v západnom obrade štóla nie je zošitá, vo východnom je zošitá v prednej časti, a teda sa navlieka na hlavu kňaza ako chomút na koňa, alebo lepšie povedané ako jarmo, ktoré sa používalo pre pár zvierat.

Epitrachil (štóla) symbolizuje kňazskú moc, ktorú Kristus odovzdal svojmu služobníkovi. Odovzdal mu však tým aj jarmo: „*Vezmite na seba moje jarmo. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno je ľahké.*“ (Mt 11, 29 - 30) To znamená, že každý kňaz sa prijatím „jarma kňazstva“ zapriaha spolu s Kristom - nikdy nie sám - do práce na zúrodnení pôdy.

Sedem krížov

Ale čo s tými siedmimi krížmi? Každý deň ich vidím, ale neuvedomil som si, že je ich práve sedem. Symboliku čísla sedem rozvíjať nemusím. Je to číslo dokonalosti. Sedem cirkví, sedem pečatí, sedem anjelov, sedem súžení v Zjavení apoštola Jána.

Zaujímavé je však skôr rozmiestnenie tých krížov. Sedmička v tomto prípade symbolizuje sedem sviatostí. Šesť z nich je na prednej strane; jeden kríž je v časti, ktorá je na zadnej časti krku kňaza. Tých predných šesť znamená sviatosti, ktoré sám kňaz vysluhuje. Siedmy kríž symbolizuje kňazstvo, ktoré udeľuje biskup. Kňazstvo, ktoré znamená nesenie bremena.

Tá podoba jarma mi bude stále pripomínať, že v tom nie som sám, lebo úloha kňaza je niekedy náročná - ako keď kôň ťahá brázd. A teraz mi je už jasnejšie aj to, prečo kňaz pri obliekaní epitrachilu bozká práve ten kríž na krku - bozká jarmo, ktoré si dobrovoľne oblieka.

Jozef Durkot, gréckokatolícky kňaz

Komu poukázať dve percentá

Aj tento rok je možné pomôcť v mnohých oblastiach poukázaním takzvaných dvoch percent z dane. Podporiť nimi môžete viaceré organizácie pôsobiace v našej farnosti.

IČO: 45735301 • Právna forma: Nezisková organizácia • Názov: Charita - dom sv. Vincenta, n. o. • Sídlo: Košovská cesta 60/19, 97101 Prievidza

Charita - dom sv. Vincenta

Nezisková organizácia *Charita - dom sv. Vincenta*, ktorú založila farnosť Prievidza-mesto, poskytuje sociálne služby ľuďom v núdzi. Jej hlavnou činnosťou je každodenné poskytovanie stravy ľuďom bez domova. Prevádzkuje aj nocľaháreň v zimnom období, výdajňu šatstva a obuvi a poskytuje možnosti hygienickej očisty.

IČO: 42146003 • Právna forma: Nezisková organizácia • Názov: Sv. Lujza, n.o. • Sídlo: Ul. M. R. Štefánika 1135/29, 97251 Handlová

Mobilný hospic sv. Lujzy

Nezisková organizácia *Sv. Lujza* poskytuje ambulanciu všeobecného lekára, mobilný hospic a ponúka aj služby požičovne zdravotných pomôcok. Na Hornej Nitre sa stará o ťažko chorých, zomierajúcich a ich rodiny. Mobilný hospic je určený pacientom s chronickou nevyliciteľnou, pokročilou a progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním, ktorí túžia stráviť záver svojho života vo svojom domácom prostredí.

IČO: 36121231 • Právna forma: Občianske združenie • Názov: Slovenský skauting, 14. zbor Prievidza • Sídlo: A. Žarnova 860/5, 97101 Prievidza

Prievidzskí skauti

Pre deti a mládež prievidzskí skauti organizujú celoročnú voľnočasovú činnosť v klubovni, pravidelné aktivity v prírode a najmä letný skautský tábor. Základom systému skautskej výchovy a seba výchovy je sľub riadiť sa skautským zákonom a vykonať každý deň aspoň jeden dobrý skutok.

Podrobné inštrukcie a formuláre k poukázaniu dvoch percent z dane nájdete napríklad na stránke www.rozhodni.sk. Upozorňujeme najmä na potrebu použitia správnych tlačív a tiež na nutnosť zarovnať vo formulári IČO na pravú stranu.

IČO: 36128805 • Občianske združenie • Názov: Združenie rodičov pri Piaristickej spojenej škole Františka Hanáka v Prievidzi • Sídlo: A. Hlinku 460/44, 97101 Prievidza

Podpora piaristickej školy

Združenie rodičov pri Piaristickej spojenej škole Františka Hanáka v Prievidzi podporuje výchovu v cirkevnej škole. Poukázaním dvoch percent na tento účel pomôžete pripraviť pre deti a mládež krajšie podujatia a príjemnejšie prostredie, v ktorom sa budú vzdelávať.

IČO: 17316537 • Občianske združenie • Názov: Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar • Sídlo: Ševčenkova 1175/21, 851 01 Bratislava

Úsmev ako dar

Vaše 2 % môžu pomôcť rodinám v kríze postaviť sa na vlastné nohy, aby ich deti nemuseli putovať do detských domovov. *Aby sa financie dostali do prievidzskej pobočky, pred odovzdaním na daňový úrad je potrebné naskenované vyhlásenie na brunclikova@usmev.sk. Musia byť viditeľné údaje: identifikácia organizácie, suma, dátum a podpis darcu - ostatné údaje môžu byť vyčiernené. V prípade nejasností volajte na číslo 0904 643 620, Michaela Brunclíková.*

IČO: 00641162 • Právna forma: Občianske združenie • Názov: Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže • Sídlo: Dolný Šianec 1013/1, 911 01 Trenčín

Bartolomejčatá

Poukázaním 2 % podporíte činnosť Bartolomejčiat - spev na svätých omšiach, sústreďenia, detské letné tábory, ale aj aktivity pre miništrantov. Spevokol Bartolomejčatá je spoločenstvom v Združení kresťanských spoločenstiev mládeže. *Vypísané dokumenty je potrebné priniesť do sakristie farského kostola po nedeľných svätých omšiach o 10:30. V prípade nejasností kontaktujte MVDr. Petra Slamku - 0948 577 222.*

Biblia je plná zaslúbení, na ktorých môžeme s dôverou stáť

O hľadaní kresťanskej viery, pápežovi Benediktovi XVI., práci kresťanského novinára či kráse čítania... Ponúkame vám rozhovor s prievidzským rodákom Lukášom Krivošíkom.

▪ **Pochádzaš z Prievidze, ale už dlhšie žiješ mimo nášho regiónu. Ako si spomínaš na Prievidzu, čím je podľa teba zaujímavou?**

Prievidza je mestom, kde som vyrastal. Stále tu mám rodinu i kamarátov. Prievidza, to je pre mňa jej basketbalová tradícia. Potom hudba tunajšieho skvelého pesničkára Nanyho či literárny klub, ktorý dlhé roky viedol dnes už nebohý básnik Ondrej Čiliak. Zároveň Prievidzu vnímam ako integrálnu súčasť Hornej Nitry. V Bojniciach som sa narodil a počas letných prázdnin som brigádoval na zámku. Na gymnázium som zase chodil do Novák. Manželku mám z Kanianky.

▪ **Ako redaktor pôsobíš v konzervatívnom kresťanskom médiu Postoj. Viem, že tvoja cesta ku viere bola postupná. Mohol by si spomenúť nejaké momenty vo vlastnom hľadaní kresťanskej viery?** V rodine ma k viere neviedli. Hoci som bol na základnej škole prihlásený na etiku, chodieval som z vlastnej iniciatívy aj na náboženstvo, aby som sa hádal s pátrom Jánom Hríbom o existencii Boha. Jeho trepezlivé argumenty však nalomili moje detské predstavy o kresťanoch ako tmároch. Z detského ateistu sa stal mladický agnostik. Na strednej škole som si však občas neodpustil ironickú poznámku voči veriacim profesorom alebo spolužiakom. Potom to bola taká intelektuálna jazda. Zaujímam som sa o politiku, o spoločenskú vedu. Viktor Frankl, rakúsky psychiater, ktorý prežil holokaust, a nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu Friedrich Hayek, ktorých knihy som hltal ako vysokoškolač, mi ukázali, že náboženstvo môže byť prospešné na individuálnej i spoločenskej úrovni, aj keď predmet viery nevieme

vedecky dokázať. Pritom Frankl bol Žid, kým Hayek agnostik a liberál. Mnohým neveriacim, ale otvoreným a hľadajúcim mladým ľuďom v súčasnosti ukazuje na Boha podobným spôsobom psychológ Jordan Peterson, ktorého videá sú prístupné na YouTube.

Následne som začal čítať diela G. K. Chestertona a Josepha Ratzingera. Začal som tiež čítať Bibliu. Súviselo to aj s istým krízovým obdobím môjho života. Cítil som, že sa raz a navždy musím rozhodnúť, aký bude môj vzťah k Bohu.

V istom bode som sa s čítaním Biblie dostal na plytčinu. Nerozumel som jej. Je to náročný text. Prial som si nájsť nejakú skupinu, kde by sa Biblia študovala a moje otázky boli zodpovedané. Boh to asi vzal ako modlitbu a vyšiel jej v ústrety.

Vtedy som náhodou stretol svojho dávnejšieho kamaráta Karola Teslíka, ktorého som poznal cez jeho mamu, poetku Vladenu Teslíkovú. Zavolať ma v Prievidzi do spoločenstva evanjelikálnych kresťanov, ktoré ponúkalo v rámci svojich stretnutí aj biblické vyučovanie. V tomto spoločenstve som bol konfrontovaný s evanjeliom a o niekoľko mesiacov som sa tu obrátil. Viedol ho Milan Koša, ktorý pred pár rokmi vyhral medzinárodné majstrovstvá v znalosti Biblie. Ja som po presťahovaní do Bratislavy skončil v Kresťanských zboroch v Rači, čo je jedna zo štátom uznaných cirkví a náboženských spoločností. Tento zbor je teraz mojím duchovným domovom.

Ešte by som chcel povedať pár slov o Karolovi Teslíkovi. On má civilné zamestnanie a rodinu, ale jeho srdce neskutočne horí pre neobrátených ľudí, ktorí nepoznajú Krista. Keď ide v sobotu s deťmi na prechádzku do parku alebo na túru, vez-

me výtlačky Novej zmluvy, oslovuje ľudí a hovorí s nimi o Ježišovi. Je to neskutočný rozsievateľ evanjelia. Niektorí zo zboru mi raz prezradili, že ešte pred mojím obrátením Karol za mňa viedol nielen modlitebný zápas, ale držal dokonca pôst za to, aby som našiel Krista. A takto bojoval na kolenách za viacerých ľudí. V Európe by na tom kresťanstvo bolo o dosť inak, keby viac kresťanov bralo Kristovo poverenie šíriť jeho slovo podobne vážne ako Karol.

▪ **V jednom svojom článku si spomínal na nedávno zosnulého pápeža Benedikta XVI. Ako by si charakterizoval tohto pápeža? V čom bol Benedikt výnimočný?** Bol predovšetkým výnimočný teológ, ktorý mal dar podať komplexné filozofické a náboženské myšlienky zrozumiteľným spôsobom. Hĺbku intelektu navyše kombinoval s láskavosťou, ktorá je z jeho textov cítiť. Veľa vecí v kresťanstve mi objasnil. Najviac ku mne hovorila jeho kritika naivného racionalizmu, s ktorým prišlo osvietenstvo, a dôraz na potrebu spoločného kráčania rozumu a viery. Navyše sa erudovane vyjadroval k problémom doby. Ukazoval limity rôznych módných ideológií a to, ako kresťanstvo rieši nimi adresované problémy hlbšie a prepracovanejšie. Hoci som nie vždy so všetkým súhlasil a napokon som skok viery urobil v prostredí evanjelikálneho kresťanstva, mal som Benedikta XVI. rád a nehanbím sa povedať, že bol chvíľu mojim sprievodcom na ceste.

▪ **Postoj je konzervatívne médium. Aký význam má konzervativizmus v dnešnej postmodernej dobe?**

Postmodernu charakterizuje spochybňovanie „veľkých právd“ či „veľkých príbehov“. Všetko je akési neisté, všetko sa sústavne mení. No práve uprostred tekutých pieskov postmodernity je dobré stavať na pevnej skale hodnôt, ktoré sú niekedy karikované ako „staromódne“, no ja by som skôr povedal, že sú predovšetkým

nadčasové - pretrvávajú, aj keď najrôznejšie ideologické módy prídu a zase odídu. Medzi tie nadčasové hodnoty rátam kresťanstvo, pozitívne vlastenectvo, rodinu, zachovanie a zveľadovanie nášho kultúrneho i prírodného dedičstva, ale napríklad aj prajné prostredie pre podnikanie, vyrovnané rozpočtové hospodárenie či vedomie, že kvalitné verejné a sociálne služby budeme mať, len pokiaľ sa v prvom rade prostriedky, vybrané od občanov a firiem, korupčne nerozkradnú.

▪ **Konzervatívne médiá sú často svojimi názorovými oponentmi napádané. Ako to vnímaš ty a redakční kolegovia? Užívame si to. Patrí to k našej práci. Demokracia je diskusia. Polemiky a výmeny názorov sú jej prirodzenou súčasťou, hoci sú občas vášnivé. Zvlášť kresťania by nikdy nemali od sveta očakávať potlesk. Inak, sledujem trošku verejnú diskusiu v Česku, Nemecku, USA. V skutočnosti je to tak, že slovenská diskusná kultúra je práveže krotká, vyhýbavá a precitlivená - aj v porovnaní s Českom.**

▪ **Má kresťanská viera nejaký špecifický vplyv na činnosť novinára?**

Pred mojím obrátením ma často motivovalo k písaniu rozčúlenie nad niečím, čo ma v politike vytočilo alebo som to vnímal ako nespravodlivosť. No tie články potom pôsobili zúrivo a to bolo na škodu

veci. Od môjho obrátenia sa snažím písať zmierlivejšie či hľadať viac príležitosti na pochvalu ako na kritiku, hoci sa mi to nie vždy darí.

Kresťanstvo mi tiež dodalo odstup od prílišného prežívania dennej politiky. Pri čítaní starozmluvných dejín židovského národa som si uvedomil, že spoločnosť dlhodobo nemôže fungovať v rozpore s Božími prikázaniami. Môže to niekedy trvať desaťročia, ale korekcia, aj keď bolestivá a vnímaná ako trest, sa časom dostaví akoby sama od seba. Keď sa kyvadlo príliš vychýli jedným smerom, časom sa zase pohne na opačnú stranu. Systémy, ktoré negujú Boha, sa napokon rozsypú na vlastných protirečeniach, ako sme to zažili s komunistickou totalitou. Toto poznanie je zdrojom veľkého pokoja.

▪ **Svoju novinársku prácu charakterizuješ okrem iného slovným spojením, že ťa zaujímajú „nezamýšľané dôsledky účelových ľudských konaní“. To je pozoruhodné slovné spojenie. Vedel by si uviesť na to príklady?**

To je pôvodne z ekonómie, kde zásahy do hospodárstva, prijímané často s ušľachtilými zámermi, zvyknú mať neskôr rôzne negatívne dôsledky, ktoré ich pôvodcovia nezamýšľali. No nezamýšľané dôsledky nachádzame napríklad aj v náboženskom živote. Typickým príkladom v kresťanstve je hriech. Hovorí sa aj o „minutí cieľa“. Za hriešne v podstate kresťanstvo označuje konania, ktoré krátkodobo prinášajú výnosy, no dlhodobo sú s nimi spojené vážne náklady, ktoré však aktérovi nemusia byť dopredu zjavné. Božie prikázania nie sú na to, aby nás obrali o užívanie si života. Sú skôr ako dopravné značky na ceste. Ich zmyslom je uchrániť nás pred rozhodnutiami, ktorými by sme si ublížili.

▪ **Je o tebe známe, že máš rád knihy a čítanie. V Postoji vedieš samostatnú rubriku s názvom „Knihomol'ov zápisník“. Hovorí sa, že dnes ľudia menej či-**

tajú klasické knihy. Prečo to tak podľa teba je? A ako ich k čítaniu pritiahnuť? Napríklad v prípade detí a mladých ľudí. Knihy už dlho čelia silnej konkurencii v podobe obrazoviek. No ak chcete, aby vaše deti čítali, čítajte im od malička a ešte aj nejaký čas po tom ako sa už v škole naučili čítať. Majte doma knižnicu, nech deti vyrastajú obklopené knihami a nech vidia aj vás ako rodiča, že po tých knihách siahate, že čítanie je pre vás prirodzenou súčasťou života. Deti napodobňujú, čo rodičov reálne vidia robiť. Či už ste rodič, alebo učiteľ, skúste tiež deťom vysvetliť, že vo faktografickej, respektíve populárno-náučnej literatúre nájdete odpovede na ktorúkoľvek otázku, ktorú svetu okolo seba zo zvedavosti kladú. Okrem toho prostredníctvom kníh môžete vstúpiť do dialógu s najmúdrejšími ľuďmi, akí kedy žili, napríklad so spomenutým Benediktom XVI. Takýto dialóg s múdrymi ľuďmi je dobrým vyvážením hlúposti okolo nás.

Pokiaľ ide o beletriu, tá zase umožňuje na krátky čas ponoriť sa do života úplne iného človeka. A môžete sledovať nielen konanie postavy, ale ako čitateľ máte možnosť prostredníctvom románu alebo poviedky sledovať aj jej myšlienky. Beletria umožňuje čitateľovi ohromným spôsobom učiť sa zo skúsenosti iných ľudí bez toho, aby ste ich chyby museli podstúpiť vo vlastnom živote.

Ak ste učiteľ a máte deti z chudobného a menej podnetného prostredia, skúste im ozrejmiť, akou lacnou vstupenkou do lepšieho života im môže byť preukaz do knižnice za pár eur a návyk jeho pravidelného využívania. Hovorím tu o spoločenskej mobilite. Napríklad Janette Maziniová v autobiografickej knihe Cigánka opisuje, ako chodenie do knižnice v detstve zmenilo jej osud. Podobné svedectvo o dôležitosti chodenia do knižnice v detstve pre svoj neskorší život vydal napríklad neurochirurg Ben Carson v knihe Zlaté ruky, ktorá vyšla aj u nás.

▪ Vedel by si odporučiť nejakých autorov, ktorých diela by si mohli veriaci ľudia prečítať?

Najprínosnejšie pre duchovný život každého kresťana je vytvoriť si systematický a každodenný návyk čítania Božieho slova, teda Biblie. Kapitolka zo Starej zmluvy, kapitolka z Novej zmluvy a jeden-dva žalmy. Je to ako potrava pre dušu, také duchovné raňajky. Božie slovo človeka premieňa zvnútra. Vďaka pravidelnému čítaniu Biblie spoznávate Boží charakter i Božiu vôľu pre život. A navyše je plná zaslúbení, na ktorých môžeme ako kresťania s dôverou stáť.

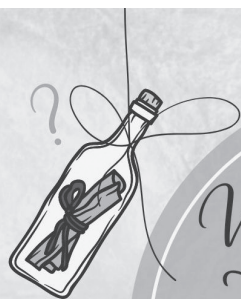
Bibliu je dobré čítať s modlitbou. Ak sa vám jej časti zdajú byť komplikované alebo nezrozumiteľné, čítajte ju v spoloč-

čerstve. Myslím, že aj katolícke farnosti zvyknú cez týždeň ponúkať biblické vyučovanie. K čítaniu Biblie vyzývajú aj poslední pápeži, Benedikt XVI. a František. Netvrdím, že okrem Biblie nemáte čítať nič iné. Ja ročne prečítam asi 60 kníh. No na opustený ostrov by som si vzal Bibliu a ešte súborné dielo Williama Shakespeara v českom preklade Martina Hilského (keďže, žiaľ, takýto slovenský preklad v jedinom zväzku zatiaľ neexistuje). Oboje sa dá čítať stále dookola. Biblia a Shakespeare by mi medzi zbieraním kokosových orechov a lovením rýb stačili, kým okolo nepôjde loď, ktorá by ma vzala na palubu.

Za rozhovor ďakuje Juraj Bačišin

Foto: archív Lukáša Krivošíka

Lukáš Krivošík sa narodil v roku 1983 v Bojniciach a vyrastal v Prievidzi. Absolvoval Právnickú fakultu UK v Bratislave. Ako redaktor a komentátor pôsobil v médiách *Aktuality.sk* a *.týždeň*. V súčasnosti pracuje v denníku *Postoj*. Je ženatý, má jedno dieťa a býva v Pezinku.

Národný týždeň manželstva 2023

téma: Odkaz

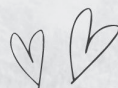
14. 02. 2023

18:30 sv. omša
piaristický kostol Najsvätejšej Trojice
+ obnovenie manželských sľubov
+ agapé /po sv. omši/

13. – 19.2. 2023

VIAC INFORMÁCIÍ NÁJDETE NA
www.farapd.sk

13. 02. 2023

16:30 sv. omša kostol sv. Bartolomeja
ÚMYSEL: za mladých ľudí a snúbencov

14. 02. 2023

16:30 sv. omša kostol sv. Bartolomeja
ÚMYSEL: za mladé manželstvá

15. 02. 2023

16:30 sv. omša kostol sv. Bartolomeja
ÚMYSEL: za zrelé a dlhoročné manželstvá

16. 02. 2023

16:30 sv. omša kostol sv. Bartolomeja
ÚMYSEL: za bezdetné manželstvá

17. 02. 2023

16:30 sv. omša kostol sv. Bartolomeja
**ÚMYSEL: za manželstvá v kríze
a rozvedených**

18. 02. 2023

16:00 adorácia
16:30 sv. omša
kostol sv. Bartolomeja
+ obnovenie
manželských sľubov
**ÚMYSEL:
za všetky manželstvá
farnosti**

17:30 koncert (Monika Ližbetin)

19. 02. 2023

10:30 sv. omša kostol sv. Bartolomeja
ÚMYSEL: za dar rodičovstva

Pravá múdrosť pochádza od Boha

Eleanor Roosevelt, manželka Franklina Delano Roosevelta a niekdajšia prvá dáma Spojených štátov, povedala: „Nikdy si nepomýľte znalosť s múdrosťou. Jedna vám pomôže zarobiť si na živobytie; druhá vám pomáha žiť.“

Uvedený výrok prvej dámy nás pobáda k tomu, aby sme sa učili správne rozlišovať medzi ľudskou a pravou múdrosťou. Podnecuje nás k tomu aj kniha Sirachovca: „*Božia múdrosť je prevelká, on je silný mocou a neprestajne sleduje všetko. Jeho oči hľadia na tých, ktorí sa ho boja. On poznáva všetko, čo robia ľudia. Bezbožne konať nekáže nikomu, ani nedáva súhlas k nijakému hriechu.*“ (Sir 15, 19 - 21)

Pojem múdrosti

Hľadanie múdrosti je spoločné pre všetky kultúry starodávneho Východu. Zbierky literatúry máme z Egypta, Mezopotámie či antického Grécka. Múdrosť v daných spisoch je zameraná na to, aby sa človek správao obozretne a obratne, ak sa mu má dariť v živote. Je v tom zhrnuté určité uvažovanie o svete. V Egypte viedlo toto pojednanie k vypracovaniu určitej morálky a to aj bez zamerania na náboženstvo. V Grécku sa toto uvažovanie postupne vypracovalo na filozofiu ako dôležitý civilizačný prvok, ktorý sa má rozvíjať.

Pojem múdrosti možno vo všeobecnosti opísať ako rozumnú činnosť, ktorou sa nadobúdajú teoretické vedomosti, ale najmä ako schopnosť poznávať pravdy o ľudskej existencii a nadobúdať skúsenosti potrebné alebo užitočné pre život. Konkrétnejšie je to schopnosť rozumne a úspešne vybavovať rodinné a spoločenské záležitosti; inokedy je to zas kompetencia v povolani, v zamestnaní alebo v umení.

Častejšie sa slovom „múdrosť“ označuje opatrnosť v reči a v správaní, ale i šikovnosť a prefikanosť, aby sa človek vyhol nebezpečenstvu a podvodu. Bežne je však múdrosť ekvivalentom správneho úsudku, ktorý umožňuje rozoznávať, čo je dobré a čo zlé, či už v telesnom, alebo v mravnom zmysle.

Múdrosť v Biblii

Ak hovoríme o múdrosti, nemáme zabúdať na biblické zjavenie, na Božie slovo, v ktorom vidíme múdrosť inšpirovanú Božím duchom. V Starom zákone sa stretávame s poukazaním na múdrosť u Jozefa Egyptského a neskôr u Mojžiša. Ale až múdroslovné knihy poukazujú na rozvoj múdrosti, ktorej prameňom je Boh.

Pre ľudí viery je múdrosť Božím darom, ktorý Šalamún dostal, keď oň prosil v modlitbe. Píše sa o nej, že „*bola väčšia ako múdrosť všetkých synov Východu a všetka múdrosť Egypta*“ (1 Kr 5, 10). Tieto slová sa vzťahujú na jeho osobnú kultúru, ako aj na jeho umenie dobre riadiť kráľovstvo. V čom spočíva rozdiel medzi ľudskou múdrosťou a múdrosťou, ktorá je Božím darom? Ľudskú múdrosť chcú získať ľudia vlastnými silami, ako to bolo na počiatku, keď lstivý had láka človeka: „*Boh vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvoria sa vám oči a vy budete ako Boh, budete poznať dobro a zlo.*“ (Gn 3,5) Badáme to aj v múdrosti zákonníkov, ktorí súdia podľa ľudských hľadísk a „*Zákon Pána menia na klamstvo*“ (porov. Jer 8,8). Preto sa proroci stavajú proti takejto múdrosti: „*Beda tým, čo sú vo vlastných očiach múdri a sami pred sebou rozumní!*“ (Iz 5,21) Chytia sa do vlastnej pasce, pretože opovrhli Pánovým slovom (porov. Jer 8,9).

Pánovo slovo

Z týchto upozornení prorokov môžeme vybadať, že jediným žriedlom pravej múdrosti je Pánovo slovo. Proroci jasne ukazujú, že je potrebné odmietat' pokušenie takého humanizmu, ktorý by si chcel vystačiť sám. Je potrebné uznať, že spása človeka prichádza iba od Boha.

Na základe naplnenia prorociev, ktoré

hlásali proroci, a ich naplnením, keď bol zničený Jeruzalem, sa ukazuje pravá múdrosť, ktorej základom bude Zákon tvoriaci z Izraela jediný a rozumný ľud. Počiatkom a korunou tejto múdrosti je bázeň pred Pánom, ktorá označuje celý postoj Izraelitu k Bohu, teda izraelské náboženstvo. Je to vyznanie viery, úcta a úplná dôvera voči jedinému Bohu, ktorého existenciu, všemohúcnosť a dobrotu Izrael pozná zo stáročnej skúsenosti.

Táto viera v Boha sa konkretizuje v poslušnosti jeho Zákonu a v dôvernom odovzdaní sa do jeho vôle. Zákon je v pravom zmysle slova Božou múdrosťou, lebo ako učenie a norma života vedie človeka k priateľstvu s Bohom a k neporušiteľnému životu. Inšpirovaní pisatelia po návrate z vyhnanstva nikdy neopustia perspektívy tejto náboženskej múdrosti, preto môžu do nej včleniť všetko dobré, čo im môže poskytnúť ľudské uvažovanie.

Už v najstarších zbierkach prísloví je jasne vyjadrené presvedčenie, že v oblasti ľudského poznania a plánov človeka tre-

ba mať vždy na zreteli prítomnosť Boha a jeho nevyspytateľnú vôľu, proti ktorej akákoľvek ľudská múdrosť alebo opatrnosť nič nezmôže (porov. Prís 16,9; 19,21; 21,30n). Je teda nerozumný a márnomyseľný, kto si namýšľa, že všetko sám rozumne predvídal, vyriešil, a tak sa zaistil pre každý prípad (porov. Prís 3,5.7). Ale nerozumný a pochabý je aj ten, kto nevyužíva všetky svoje ľudské schopnosti len preto, že výsledok závisí od Boha (porov. Kaz 11, 4 - 6).

Základné aspekty múdrosti

Patrí medzi ne:

- **Umenie správne žiť** - poznávanie pravidiel učenikov: obozretnosť, miernosť v nárokoch, práca, poníženosť, uvážlivosť, zdržanlivosť, poctivosť v reči... Do jeho praktických upozornení vchádza celá morálka Desatora. Tiež sa tu rozvíja sociálny zmysel, ako zaujať postoj k almužne, k úcte pred spravodlivosťou, k láske k chudobným. Cez takéto osvojenie si pohľadu na múdrosť privádza človeka k blaženej nesmrteľnosti.
- **Uvažovanie o živote** - ide o skúmanie situácií života človeka a toho, ako to ovplyvňuje jeho život. Treba si všímať veľkosť človeka, ale aj jeho biedu, osamotenosť, úzkosť pred bolesťou a pred smrťou, pre dojem ničoty, aký v človeku zanecháva jeho život, pre jeho nepokoj voči Bohu, ktorý sa mu zdá byť nepochopiteľný alebo neprítomný. Takto sa ukazuje múdrosť ako predobraz Božej milosti.
- **Modlitba za dar múdrosti** - ona je Božím darom.

Môžeme teda na záver skonštatovať, že pravá múdrosť pochádza od Boha. To on dáva človeku „srdce schopné rozoznávať dobré od zlého“ (porov. 1 Kr 3,9).

Text: Jozef Repko
Foto: Silvia Kobelová

...tri otázky pre riaditeľa Piaristickej spojenej školy F. Hanáka Ambróza Jamrišku

Piaristická spojená škola F. Hanáka je jedinou cirkevnou školou v našom okrese. V tieto dni pozýva všetkých záujemcov o štúdium na nej na Deň otvorených dverí. Čo ich na ňom čaká? Na otázky študenta septimy Mária Orsága odpovedá riaditeľ školy Ambróz Jamriško.

1

Prečo školy organizujú Deň otvorených dverí?
Hlavným motívom, prečo školy organizujú takéto akcie, ktoré v ich bežnom živote nie sú štandardné, je to, že sa chcú predstaviť verejnosti. Aj my chceme dať vedieť, že sme tu; odprezentovať, čo naša škola ponúka, aký má vzdelávací program a čím môže obohatiť žiakov. Všetky školy sa snažia počas Dňa otvorených dverí ukázať sa v tom najlepšom svetle. My chceme hlavne to, aby ľudia objavili naše vnútorné bohatstvo.

2

Aký program si pripravila Piaristická spojená škola Františka Hanáka v Prievidzi na Deň otvorených dverí?

Naša škola je dosť veľká. V tento deň sa otvoria brány všetkých štyroch organizačných zložiek, teda materskej školy, základnej školy, gymnázia a strednej odbornej školy. Každá z nich pripravuje program, ktorý je zameraný na danú cieľovú skupinu záujemcov o štúdium. Materská škola bude informovať o vzdelávacom programe a o podmienkach prijatia do škôlky. Od budúceho školského roku navyšujeme jej kapacitu o ďalších 22 miest. V najbližšom období zrealizujeme rozšírenie o nové priestory MŠ.

Žiakov prijímame aj do našej základnej školy, najmä do prvého ročníka. Ak nám to priestorové podmienky umožnia, budeme prijímať žiakov aj do ostatných ročníkov ZŠ. V gymnázium a v strednej odbornej škole sme sa zamerali predovšetkým na žiakov, ktorí sú v deviatom ročníku základnej školy a rozhodujú sa, kam ďalej.

Program je časovo umiestnený do popoludňajších hodín od dvanástej do sedemnástej hodiny, aby sa Dňa otvorených dverí mohli zúčastniť aj rodičia. Návštevníkom chceme ukázať priestory a vybavenie školy, ale hlavne chceme, aby sa stretli s našimi učiteľmi i žiakmi a mohli sa porozprávať bližšie o charaktere školy, o tom, čo naša škola ponúka, aký je obsah štúdia a čo môžu získať tým, že prídu študovať k nám.

3

Aké vízie má Piaristická spojená škola Františka Hanáka v Prievidzi do budúceho školského roka?

My máme víziu školy stanovenú aj v strategických dokumentoch školy. S nádejou sa pozeráme do budúcnosti, kde očakávame, že z našich absolventov vzniknú nové generácie hodnotovo zakorenených ľudí, ktorí objavili svoju jedinečnosť i poslanie a budú pripravení pretvárať spoločnosť v láske k Pravde, Dobru a Kráse. Tomuto cieľu - vízii - prispôsobujeme naše výchovnovzdelávacie úsilie.

Ale potom sú tu aj prevádzkové ciele - rozšíriť priestory našej materskej školy

a priestory, kde sídli stredná odborná škola. Získame nové priestorové kapacity na lepšie a modernejšie vzdelávanie žiakov školy.

Budeme sa usilovať aj o vylepšenie vzdelávacieho programu, aby bol pre žiakov v budúcom školskom roku viac zmysluplný a zaujímavý. Chceme žiakom odovzdať veľa podnetov pre ich osobný rozvoj, aby mohli v budúcnosti nájsť najviac vyhovujúce uplatnenie.

Pripravil: Mário Orság , foto: archív Ambróza Jamrišku

Poznáš múdreho človeka? Čo ho robí múdrom v твоjich očiach?

- **Terézia** (28 r.): „Pre mňa je vzorom múdreho človeka môj manžel, ktorý si vie aj v ťažkej situácii zachovať pokoj a nadhľad. Keď nevie, čo treba robiť alebo ako rozhodnúť, hľadá svetlo v tichu v rozhovore s Pánom.“
- **Filip** (24 r.): „Múdreho človeka nevnímam ako toho, čo veľa vie a pritom nie je citlivý, láskavý a vnímavý. Múdry človek nie je podľa mňa ten, čo študuje na Oxforde a má 10 titulov a pritom sa nezaujíma o druhých, nemá problém ublížiť slovne, je necitlivý. Múdry človek je ten, čo má srdce pre druhých a je ochotný si uznať vlastnú hriechnosť a je človekom pre ľudí. Má múdrosť srdca.“
- **Michal** (33 r.): „Poznám múdrych ľudí. Podľa čoho posudzujem múdrosť človeka? Keď je vzdelaný a toto ‚múdro‘ prenesie aj do života. Lebo mať vzdelanie, byť múdry a nesprávať sa tak je opakom múdrosti. A tiež má mať takýto človek bystrý rozum a mäkké srdce.“
- **Maximilián** (35 r.): „Môj profesor zo strednej školy, ktorý ma učil angličtinu. Nikdy nás do ničoho nenútil, bol voči nám veľmi priateľský a bral život s humorom.“
- **Marta** (65 r.): „Môj ocko bol veľmi múdrom človekom. Bol skromný a pracovitý. Vždy vedel poradiť, každému ochotne a s láskou pomohol. A on mal tak rád ľudí, že každého volal zdrobnene. Nikdy o nikom nehovoril zle. Je pre mňa vzorom pravého kresťana.“
- **Pavol** (43 r.): „Poznám. Múdry človek hovorí málo a viac premýšľa.“
- **Mária** (46 r.): „Poznám viacerých múdrych ľudí. Ale najviac medzi nimi vyniká pápež František. Jeho múdrosť je podľa mňa daná zhora. Keď ho počúvam alebo čítam niektorú z jeho encyklik, prihovorov, to sú nádherné, múdre slová. Jemu ide vždy o dobro ľudí, on miluje všetkých, najmä tých najslabších. Aj pápeža Benedikta označujú za možno najmúdrejšieho človeka našich čias. Vďaka Bohu, že povolal takýchto múdrych ľudí, aby viedli Cirkvi.“
- **Žofka** (70 r.): „Poznám ich viacero, každý z nich je svojím spôsobom múdry v mojich očiach.“
- **Katka** (68 r.): „Poznám jednu redaktorku. Je vzdelaná, utrpenie ju robí múdrou, je životom skúšaná, má rozhľad. S Božou pomocou vie pomáhať chorým dobrým slovom a útechou.“
- **Júlia** (74 r.): „Je to jedna z mojich príbuzných, časom si ju Boh pritahuje a premieňa. Mnohé chápe a ja ďakujem, že mi ju Božské Srdce venovalo.“
- **Anna-Mária** (74 r.): „Keď mi je najťažšie, nájdú sa múdri ľudia, ktorí mi svojím milosrdenstvom preukazujú lásku Boha cez rôzne služby. Ó Bože, ďakujem ti za ich veľké srdce a šľachetnosť, ktorá ich robí múdrymi v Božích očiach. Je to dielo starostlivej Panny Márie.“

Pripravili: Anna Gálová a Elena Cagánová

Pôvodný Boží plán hovorí o láske na celý život

Láska na celý život je nielen možná, ale je povolaním pre každého muža a ženu. Boh na počiatku stvoril človeka ako muža a ženu a pozýva ich k vzájomnému úplnému darovaniu sa.

Čo hovorí o láske pôvodný Boží plán? Prvotná samota, prvotná jednota a prvotná nahota. Začnime otázkou: Je možná láska na celý život?

Človek ako Boží obraz

Medzi tými, ktorí s odpoveďou váhajú, boli aj farizeji, ktorí sa opýtali Ježiša: „Možno prepustiť manželku z akejkoľvek príčiny?“ Ich otázka ostala na úrovni zákona. Ján Pavol II., nasledujúc Ježiša, tvrdí niečo radikálne iné. Láska na celý život je nielen možná, ale je povolaním pre každého muža a ženu.

Ako je to možné? Odpoveď treba hľadať na počiatku. To znamená pýtať sa na Boží plán s ľudskou láskou. Ten objavíme, keď čítame Bibliu, dávajúc ju do súvisu s najhlbšou ľudskou skúsenosťou.

Boh stvoril Človeka (Adam tu označuje obe pohlavia) ako osobu. Ako telo sme súčasťou sveta, nie sme však vecou ani živočíchom. Človek je Božím obrazom práve ako osoba. Nielen v duchovných prejavoch, ale s celým svojím telom, vďaka ktorému môže vstupovať do vzťahov so svetom aj ľuďmi. Je Božím obrazom aj ako spoločenstvo osôb, ktoré žijú v láske.

Úplné darovanie sa

Telo je prejavom ľudskej osoby, ktorá je jediným tvorom schopným vzťahu k Bohu. Túto schopnosť nazýva Ján Pavol II. prvotnou samotou. Tá má ešte aj iný význam: človek pre svoje naplnenie

potrebuje sebe podobnú pomoc. Iba s druhým človekom (muž so ženou a žena s mužom) môže zdieľať túto svoju jedinečnosť.

Boh dáva druhú osobu človeku (túto skúsenosť môžeme aplikovať na Adama aj na Evu) ako životnú spoločníčku, ako netušený dar v spánku, čiže bez toho, že by sa o to akokoľvek pričínili. Keď sa prebudí, na svete je prvá ľúbostná báseň: „To je kosť z mojich kostí, a telo z môjho tela.“ Títo dvaja sú povolaní k prvotnej jednote, pretože človek nachádza svoje naplnenie len v úplnom darovaní sa.

To predpokladá, že muž a žena sa navzájom prijímajú ako dar. Ide tu o ďaleko viac ako o spoločné sexuálne zážitky. Dávajú a prijímajú celé svoje osoby: svoje sexuálne rozdielne telá, srdcia, túžby, svoju jedinečnosť, celú svoju budúcnosť.

Vďaka tomuto vzájomnému darovaniu sa „muž a žena nehanbili sa za to, že sú nahí“. Táto prvotná nahota zjavuje snubný význam tela. Ním nazývame schopnosť tela vyjadriť lásku a vnímať druhého ako osobu v jeho jedinečnosti, milovať ho pre neho samého a nielen pre to, čo ponúka. To si vyžaduje srdce slobodné od egoizmu, ktoré je typické pre stav prvotnej nevinnosti.

Miroslav Turanský

AKADÉMIA
Karola Nyégyháza

Boh ma premenil cez zlyhanie

Ahojte! Volám sa Janča a momentálne študujem molekulárnu biológiu. Nebudem klamať, moje štúdium nie je prechádzka ružovým sadom. Boh mi cezeň veľmi jasne ukázal, čo je to skutočná a pravá múdrosť a kde ju nájdem.

Odmalička som samú seba často charakterizovala tým, že „aspoň som múdra, keď už nič“. V škole sa mi darilo, učiť som sa veľmi nemusela, vždy som si všetko zapamätala a na konci roka som dostala dobré známky.

Realita vysokej školy

Potom však prišla tvrdá realita štúdia na vysokej škole, keď som zrazu musela dávať pozor a viac sa učiť. Vôbec mi to nešlo, pretože som sa vlastne nikdy predtým nenaučila učiť sa. Tak vyzerali aj moje známky. Vtedy padla celá moja predstava o tom, kým vlastne som. Zúfalo som plávala po svete s vyplašenými očami a otázkou: „Kto som, keď už ani len tá múdra nie?“

Pamätám si, že svoju úplne prvú skúšku na vysokej škole som neurobila. Jednoducho som dostala Fx. Úprimne, s takým scenárom som nepočítala. Veľmi ma to vykoľajilo. A tak som len bezcieľne a so slzami v očiach chodila okolo internátu a počúvala hudbu.

Pred Bohom si svoju identitu nemusím obhajovať

Prvý impulz k tomu, aby som si uvedomila, v kom mám zakoreniť svoju identitu a ako prestať na seba hádzať nálepky, teda neprišiel ako dunivá búrka či víchrica. Prišiel ako nespravená skúška, nežne poletujúci sneh (doslova) a dobré pesničky v mojom playliste.

Vtedy mi Táto veľmi jasne, i keď stále nežne, ukázal, že to, kým som, vôbec nezávisí od toho, čo dosiahnem (či už v akademickej, alebo v hocijakej inej sfére). To, že som jeho dcérou, som dostala len tak, nikdy si to nebudem vedieť zaslúžiť. Ale zároveň si to ani nikdy nebudem musieť

obhájiť v žiadnom písomnom teste alebo ústnej skúške. Jednoducho to tak je.

Aj keď to nie je vždy ideálne, je so mnou Veľakrát som počula, že Boh naozaj v živote koná všelijakými podivnými cestami. Nikdy by som však nepovedala, že ma prostredníctvom môjho študijného zlyhania naučí, že jediná nálepku, ktorú chcem na sebe nosiť, je nálepka Božej dcéry.

Môj vzťah s Bohom nie je dokonalý, i keď viem, kým som. Stále ho sem-tam nepočúvam, niekedy mu zatváram brány srdca a lepím na seba kadejaké klamstvá. Aj teraz, po piatich rokoch štúdia, keď nespravím skúšku, chodím ako zmoknuté kura bez duše. Som si však istá, že trpezlivo čaká, kým prejdem svojou „trúchliacou fázou“. Stále mi kladie na srdce, že je so mnou po všetky dni až do skončenia sveta.

Preto sa nebojme nechať sa premieňať Bohom aj cez naše zlyhania. On vie, čo robí.

Text: Jana Vrt'ová
Foto: archív autorky

Úvod do sviatosti zmierenia/pokánia

Po ročných zamysleniach o modlitbe sa presúvame do zamyslení o sebe a svojom živote. Skrze katechetické okienko sa doslova retrospektívne vrhneme do adventných piatkových kázni o svätej spovedi.

Začneme príbehom: Mladý duchovný mal mať vo väznici kázeň. Celé dni rozmýšľal o formulácii viet, ktoré by boli schopné dojať tvrdé srdcia. Keď vstúpil do miestnosti, zmrazilo ho pri pohľade na studené posmešné tváre. S tichou modlitbou o osvetenie začal vystupovať na vyvýšené pódium. Na schode sa potkol a skotúľal sa až na parket. Prítomní zaburácali smiechom. Chvilku bol mladý duchovný ochromený bolesťou a hanbou. Potom rýchlo vyskočil na pódium, usmial sa na prítomných a povedal: „Chlapci, preto som sem prišiel. Chcel som vám ukázať, že človek môže vstať, aj keď padol.“ Každá svätá spoveď (a predtým spytovanie svedomia) je o páde do poznania našich hriechov, ale aj o povstaní a následnom kráčaní smerom vpred. Prečo padáme? Lebo sme ľudia, ktorí poznajú vinu a hriech.

V Starom zákone je otázka viny a hriechu jednou z najsilnejších tém.

- Kniha Genezis opisuje stratu vzťahu s Bohom a dôsledky ľudského hriechu.
- Je v ňom prítomné hlboké prepojenie medzi vinou a hriechom a ľudskou biedou.

- Proroci hovoria o možnosti zmierenia a riešenia situácie.

V Novom zákone je v centre pozornosti Ježišovo kázanie.

- On sám hovorí: „*Odpúšťajú sa ti hriechy.*“
- Zároveň káže, že ak tebe bolo odpustené, rob podobne - odpúšťaj.

Čo je to teda sviatosť zmierenia?

- Sv. Pavol VI. hovorí, že slúži na to, aby sme si zamilovali Boha a úplne sa mu zverili.
- Je to cesta k Otcovi, ktorú nám ukázal Ježiš. Kráčať po nej od nás vyžaduje citlivosť srdca plného viery („*Chod', tvoja viera ťa uzdravila.*“).
- Je to osobné stretnutie milosrdného Boha s hriešnikom, ktorý prosí o odpustenie.

Rozlišujeme dva prístupy k spovedi:

1. **Právny** - Boha považujeme za zákonodarcu a spravodlivého sudcu, ktorý dobrých odmeňuje a zlých treste (tu je potrebný dôraz na zákaz alebo príkaz).
2. **Osobný** - človek je chápaný ako osoba - bytosť stvorená z lásky a predurčená k láske - a je vyzvaný, aby sa pripojil k láske Najsvätejšej Trojice.

Osobný prístup je tu zásadný a prvoradý, právne chápanie je len doplnujúce.

Preto cieľom sviatosti zmierenia nie je dosiahnutie spravodlivosti, ale:

- zmierenie sa s Bohom;
- zmierenie sa so sebou (vnútorné uzdravenie);
- zmierenie sa s komunitou - Cirkvou.

Podľa katechéz pripravených na fare zostavil
Pavol Škovránek, kaplán
Foto: Mária Melicherčíková

25. 1.

Z dvoch minút pred obrazom

Zabudol som na článok do Bartolomeja! Len večer v deň uzávierky som si spomenul, že mi v tomto mesiaci čosi chýba. Problém bol však vážny. Zistil som totiž, že nemám o čom písať! Ešteže liturgický kalendár zotrel studený pot z môjho čela. 25. január - Obrátenie sv. Pavla.

Ten Caravaggiov obraz som chcel ísť pozrieť už dávno. Teraz sa závratnou rýchlosťou dostal na vrchol rebríčka umelecko-duchovných príležitostí, ktoré Rím ponúka. Nachádza sa v bazilike Santa Maria del Popolo.

Svetlo vedie

Zvykli sme si, že pestrofarebné ryby obdivujeme v akváriách a diela majstrov

v múzeách. Aké osviežujúce je nájsť ich v pre nich prirodzenom prostredí!

Malba je pokorne umiestnená v jednej z bočných kaplniek chrámu. Svetlá v jednotlivých kaplnkách sa periodicky rozsvetujú a zhasínajú. Môžete tak putovať za svetlom, ktoré vám ukáže tajomstvo, na ktoré máte uprieť zrak, a po určitom čase vám zrazu bez okolov svojou neprítomnosťou povie, že stačí.

A tie dve minúty naozaj stačili na zakúsenie pokoja plynúceho z rozporu, pre Caravaggia tak typického.

Upadol do milosti

Šavol spadol z koňa a leží na zemi. Hoci prilba aj meč sú blízko a brnenie je stále na ňom, vidíme, že je dokonale odzbrojený. Je to dieťa v kostýme. Pri pohľade naň aj kôň odolá pokušeniu nechtiac stúpiť na ešte pred minútou tvrdého pána. Prekvapila ma tá Pavlova tvár. Niet v nej ani stopy po krčci, po bolesti z pádu, po hrôze stretnutia sa s tým, ktorého prenasleduje. „*Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne.*“ (Ž 131,2b) Tieto slová vystihujú jeho výraz. Spočinul v pokoji.

A predsa... Len teraz začína dobrý boj. Prilba spásy a meč Ducha, ktorým je Božie slovo, sú už symbolicky prítomné. Jeho ruky, vystreté k nebu, sa ich už o nedlho chopia pre poslušnosť tomu, čo ho milosťou odzbrojil.

Text a foto: Peter Pikulík, OFMConv.

Môj život s Benediktom XVI.

Ked' tento svet navždy opustil pápež Ján Pavol II., dostali sme v deň jeho pohrebu na univerzite dekanské voľno. „Choďte domov a všetko pozorne sledujte! Odohrávajú sa totiž dejinné okamihy,“ zdôrazňoval nám vtedajší dekan fakulty, dnes už nebohý doc. Imrich Vaško. Poslúchla som ho. Šla som domov, sadla som si k televízoru - a vtedy som Josepha Ratzingera zaregistrovala vo svojom živote po prvý raz.

„Máme pápeža!“ vybehla na internátnu chodbu s radostným výkrikom moja spolužiačka Katka. Písal sa 19. apríl roku 2005 a my sme boli v prvom ročníku štúdia na Katolíckej univerzite v Ružomberku. Chvíľu pred týmto slávnostným okamihom sme sa vrátili z krásnej jarnej prechádzky na neďaleké Hrabovo a Katka nedočkavo zapla rádio, aby zistila, či je niečo nové. „Koho zvolili?“ spýtala som sa - pochybujúci, že daného človeka budem poznať. „Josepha Ratzingera!“

Počúvajte ho!

Pán dekan Vaško nás v ten semester učil predmet s názvom teória literatúry, v neskorších ročníkoch napríklad súčasnú slovenskú literatúru. Nikdy nebazíroval len na exaktných vedeckých poznatkoch. Vo svojich prednáškach sa nás snažil uvádzať i do problematiky súčasného sveta, zdôrazniť, čo je v ňom podstatné, dôležité a nové. Preto namiesto vysvetľovania poetiky literárnych textov z času na čas neváhal obetovať čas i myšlienkam pápeža Benedikta XVI.: „Všímajte si, čo hovorí, počúvajte ho! Je to nesmierne múdry človek!“

Mňa osobne si nový pápež získal už svojím inauguračným príhovorom, ktorý predniesol 24. apríla 2005. Predstavil sa v ňom totiž nie ako mocný vládca, ale ako pokorný pastier stáda - našej Cirkvi: „A teraz ja, úbohý Boží služobník, mám prijať túto neočakávanú úlohu, ktorá skutočne presahuje všetky ľudské schopnosti. Ako to budem môcť urobiť? Vy všetci, milí priatelia, ste práve zvolávali obrovský zástup svätých, ktorí reprezentovali veľké mená svätcov v dejinách vzťahu Boha

s ľuďmi. Tak aj v mojej duši oživa istota, že nie som sám. Nemusím sám niesť to, čo by som ani sám niesť nemohol. Zástup Božích svätých ma ochraňuje, podporuje a vedie. A vaša modlitba, milí priatelia, vaša podpora, vaša láska, vaša viera a vaša nádej ma sprevádzajú.“

V Ríme

V roku 2006 nám naše Univerzitné pastoračné centrum ponúklo možnosť stráviť Veľkú noc v Ríme. Neváhala som - a tak som sa znenazdajky ocitla priamo v centre diania. Benedikta XVI. som mala možnosť naživo sledovať počas jeho prvých „pápežských“ veľkonočných sviatkov viackrát. No zvlášť jedna príhoda mi utkvela v mysli.

Ked' sme sa v Ríme po skončení veľkopiatočných obradov presúvali metrom ku Koloseu, aby sme sa zúčastnili krížovej cesty, stala sa nám nemilá vec. Zastávka, na ktorej sme mali vystúpiť, už bola z bezpečnostných dôvodov uzavretá a my sme sa museli previezť o jednu ďalej. Odtiaľ sme bežali späť ku Koloseu. Boli sme si istí, že to nestihneme. Namiesto toho sme získali bonus. Predbehlo nás auto s pápežom a Benedikt XVI. z neho vystúpil priamo pred nami!

Po skončení krížovej cesty sme sa predvídavo ponáhľali tým smerom, ktorým sme predtým prišli, dúfajúc, že pápež opäť pôjde okolo nás. A stalo sa! Kedže ostatní pútnici netušili, kadiaľ bude pápež prechádzať a odchádzali všetkými možnými smermi, cestu sme lemovali len my, „náhodní“. Mávali sme slovenskou zástavou a tleskali hlave Katolíckej Cirkvi, ktorá

nám žehnala vo vzdialenosti možno len meter či dva od miesta, kde sme stáli.

Mediálne útoky

Neskôr som sa začala zaoberať médiami a teóriou ich fungovania, preto sa v centre môjho záujmu ocitli i mediálne útoky na pápeža. Bolo ich mnoho. Či už sa týkali škandálov sexuálneho zneužívania, údajných útokov pápeža na moslimov či iných záležitostí, vždy som vnímala, že médiá interpretovali veci tak trochu „po svojom“, často ich neprimerane nafukovali a vyrábali z nich senzácie, na ktorých sa potom dlho prižívali.

Benedikt XVI. však vytrvalo niesol i tento kríž. Dobré vedel, do čoho ide. Ved' už vo svojej inauguračnej homílii prosil: „Modlite sa za mňa, aby som zo strachu neutiekol pred vlkmi.“ A neutiekol. Ani vtedy, keď ho niektorí ľudia odmietali či namiesto sústredenia sa na Pána sa zamerali na neho a robili si z neho „turistickú atrakciu“.

Inšpiratívny i v odstúpení

Keď sa 28. februára 2013 Benedikt XVI. vzdal svojho úradu, bola som prekvapená tak isto, ako asi celý okolitý svet. Predsa len, také niečo sa na pápežskom stolci niekoľko storočí nestalo.

No už pár dní po odstúpení Benedikta

XVI. som i ja vo svojom živote bola nútená urobiť jedno dôležité rozhodnutie. Pri otázke, čo ďalej, či bojovať a či ustúpiť, sa mi v mysli vynoril práve jeho obraz. Nie obraz slabocha, ktorý uteká, lebo už má všetkého plné zuby - ale obraz múdreho a pokorného muža, ktorý jednoducho uznal, kde sú jeho hranice. Rozhodla som sa nasledovať jeho príklad - a nikdy som to neolutovala.

A tu sa „môj príbeh“ s Benediktom XVI. zdanlivo skončil. Ale iba zdanlivo. Jeden z najmúdrejších ľudí tejto planéty ma totiž ešte i v nasledujúcich rokoch sprevádzal svojimi knihami, spismi či myšlienkami. Vedela som, že po čomsi, čo je podpísané jeho menom, sa oplatí siahnuť.

Benedikt XVI. nás navždy opustil v posledný kalendárny deň roku 2022. Bol to rok, keď svet prišiel o viacero významných osobností a aj naša vlastná rodina utrpela nenahraditeľnú stratu. No zároveň si myslím, že to bol tiež rok, počas ktorého sa nebo rozžiarilo mimoriadne silne a my sme v ňom získali mnoho mocných orodovníkov, ktorí nám môžu pomáhať na našej ceste, kým do Cieľa našej pozemskej púte dorazíme i my. Benedikt XVI. je isto jedným z nich.

Petra Humajová

Spomienka na Svätého Otca Benedikta XVI.

V súvislosti s úmrtím Svätého Otca Benedikta XVI. sa veľa píše a hovorí - a niekedy je dobré nechať prehovoriť i zážitok a príbeh.

Vždy ma trochu mrzelo, že som nezažila Svetové dni mládeže so svätým Jánom Pavlom II. Predstavovala som si slovami neopísateľný zážitok večne mladej a živjej Cirkvi - až kým som ho nezažila na Svetových dňoch mládeže v Kolíne nad Rýnom (2005).

Naoko d'aleko, v skutočnosti blízko

Pamätám si plagát na začiatku mestiečka St. Augustin ned'aleko Bonnu, kde sme bývali. Bolo na ňom napísané: „Hostia sú požehnaním.“ Paradoxne som si naň nespomenula prvýkrát teraz, ale takmer pred rokom, keď k nám prúdili utečenci z Ukrajiny a snád' všetci dobrí ľudia im pomáhali, ako vedeli. Ten plagát z nemeckého vidieka zostal vo mne.

Jedným z bodov programu Svätého Otca bola plavba po Rýne, ktorú sme sledovali z brehu. Dostali sme sa úplne na kraj a sedeli sme na slnkom vyhriatych kameňoch. Svätý Otec stál vo veľkej lodi plnej mladých ľudí z celého sveta. Obraz lode ako Cirkvi, Kristov námestník naoko d'aleko, ale v skutočnosti celkom blízko - aj to zostalo vo mne.

Univerzálna Cirkev

Hlavný program sa uskutočnil za mestom na obrovskom priestranstve Marienfeld (Máriino pole). Centrom bol kríž a oltár - na mieste, kde zástupca každej krajiny vysypal hrst' zeme. Pamätám si večernú vigíliu so Svätým Otcom. Keď sme v noci na zemi v spacákoch zaspávali, bolo vidno všetky hviezdy.

Keby som mala niekomu vysvetliť, čo znamená univerzálna Cirkev, tak pre mňa je to obraz viac ako milióna ľudí z celého sveta (vyše 160 národností), ktorí sa na záverečnej svätej omši Svetových dní mládeže modlia Otče náš každý vo

svojom jazyku. Tak si predstavujem hukot z neba na prvé Turíce (Sk 2,2).

Aj on tam bol

A ako toto celé súvisí so Svätým Otcom Benediktom XVI.? Jednoducho. Aj on tam bol. Ako jeden z milióna „nás“, Kristov námestník i pokorný pútnik. Mudrc, ktorý sa prišiel pokloniť Kráľovi, ako hovorilo motto stretnutia (Mt 2,2).

Bez ohľadu na to, či mu raz bude patriť titul „učiteľ Cirkvi“, je veľa vecí, ktoré sa od neho môžeme učiť. Nehovoriť veľa, nebyť vždy v centre pozornosti, byť pokorným a tichým „služobníkom“, byť verný Kristovi a Cirkvi, snažiť sa o skutočnú múdrosť, vytrvalo stáť na strane pravdy.

Zomrel ako veľkí muži Starého i Nového zákona - sýty svojich dní ako Jób i „prepustený“ služobník ako Simeon, lebo videl spásu i svetlo pre celý svet (Lk 2, 29 - 32). Nech v žiare tohto SVETLA prebýva navždy.

Mária Kvetová

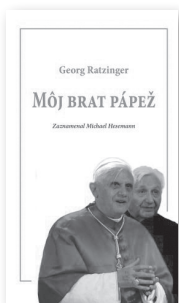

Môj brat pápež

Recenzia knihy rozhovorov s Georgom Ratzingerom

Po smrti emeritného pápeža Benedikta XVI. si svet nanovo začal pripomínať jeho činy a dielo. Poukazovalo sa práce, ktorými získal uznanie vo vedeckej sfére, ale i na encykliky vydané v čase jeho vykonávania pápežského úradu. Nemali by ste však chuť prečítať si o ňom aj čosi „lahšie“?

Ak áno, kniha *Môj brat pápež* je ako stvorená pre vás. Napísaná bola v roku 2011, v čase, keď ešte Benedikt XVI. vykonával svoj pápežský úrad a spolu so svojím bratom Georgom si pripomínal 60. výročie kňazstva (obaja boli za kňazov vysvätení 29. júna 1951). Rozhovor s vtedy 89-ročným Georgom viedol novinár Michael Hesemann. Ten sa napokon svoje otázky rozhodol z textu vynechať a ponechal ho plynúť iba ako rozprávanie samotného Georga, ktoré na niektorých miestach doplnil vlastnými autorskými poznámkami.

zburgu vybrali spolu s bratom na bicykloch.

Humorne vyznieva najmä pasáž, kde Georg spomína na návštevu kardinála Faulhabera v Tittmoningu, ktorej sa spolu so svojím - vtedy štvorročným bratom Josephom - zúčastnil. Keď po všetkej tej privítacej pompe kardinál vystúpil z auta, aké ešte nikdy nevideli,

Joseph - ako to popisuje jeho brat - lakonicky skonštatoval: „Raz budem kardinálom!“ Len čo im však o pár dní neskôr maliar pekne vymaloval byt, rozmyslel si to. „Budem aj maliarom,“ vyhlásil.

Detstvo prežité v láske

Kniha sa skladá z deviatich kapitol. Prvých šesť je pomenovaných podľa miest, kde postupne Ratzingerovci žili. (Keďže ich otec bol žandár, a navyše žandár, ktorý sa staval proti hitlerovskému režimu, rodina bola nútená často sa sťahovať.) Posledné tri nesú meno podľa funkcií, ktoré Joseph Ratzinger vo svojom živote vykonával - Profesor, Kardinál, Pápež. Všetky tieto časti sú už v nadpise vymedzené aj rokmi, v ktorých sa odohrávajú. Hoci pre väčšinu sveta bol Joseph Ratzinger pápež, pre jeho brata to bol v prvom rade brat. A to vidno aj pri rozprávaní o jeho živote. Časť „Pápež“ patrí v knihe k tým najkratším, zatiaľ čo o detstve sa toho dozvedáme pomerne veľa. Georg si živo spomína na otcovu i maminu lásku k hudbe; na Josephovho prvého vytúženého plyšového medvedíka; na nehodu, pri ktorej sa takmer utopil v rybníku i na časy, keď sa na koncert Mozartovej hudby pri príležitosti 150. výročia jeho smrti do Sal-

Ťažké okamihy

Georg v spomienkach nezabúda ani na ťažké časy - na vojnu, počas ktorej s bratom jeden o druhom nevedeli, či prežili; alebo na obdobie Josephovej habilitácie, ktorá bola spočiatku zamietnutá, čo mu spôsobilo dosť veľký úder. No nevzdal sa, svoj text prepracoval a v roku 1957 napokon aj obhájil, čo bol veľký úspech. Profesorom sa stal ako 29-ročný.

Ratzingerovi študenti na svojho profesora spomínajú ako na nesmelého a láskavého človeka, ktorý vedel analyticky myslieť a vyžaroval ľudskú dobrotu. „Bol najvládnejší zo všetkých skúšajúcich,“ hovorí jeden z jeho študentov. „Keď iní profesori videli, že kandidát sa dobre vyzná v niektorej oblasti, zmenili tému. Ratzinger naproti tomu zostal v každej oáze vedomostí, ktorú odhalil.“

Keď bol Joseph zvolený za pápeža, Georga vôbec nesprevádzal pocit šťastia. „Musím celkom čestne povedať, že ma to v tej chvíli skolilo,“ hovorí v knihe. „Je

to preňho obrovská výzva, enormná úloha, pomyslel som si a robil som si vážne starosti. Nevidel som v tom pompu ani nič pekné, iba nové úlohy a záťaž tohto úradu, ktorý teraz spočinie na jeho ramenách.“

Joseph však svoju úlohu prijal. „Pánove cesty nie sú pohodlné, no my nie sme stvorení pre pohodlnosť, ale pre veľké a dobré veci,“ povedal. A Georg sa mu aj v tomto snažil byť vždy nablízku a na pomoci - tak, ako sa mu to len dalo.

V čase písania tejto knihy ešte životné cesty bratov Ratzingerovcov neboli za-

vŕšené, čo je v nej aj cítiť. Rozprávanie Georga je autentické a plné nádeje a lásky. Súdržnosť rodiny Ratzingerovej sa textom vinie ako niť, ktorá všetko spája. Čo sa týka doplňujúcich poznámok novinára Michaela Hesemanna, ich počet a rozsah je zvolený vkusne - text nepreplňajú, skôr bližšie vykresľujú historický (či iný) kontext diania. Knihu *Môj brat pápež*, doplnenú i bohatým fotodokumentačným materiálom, u nás vydal Spolok svätého Vojtecha v roku 2013.

Text: Petra Humajová

Foto: www.ssv.sk

Vrátnik plný ochoty

Svätý Konrád z Parzhamu

Na Turíce v roku 1934 putoval malý Joseph Ratzinger spolu s mamou a súrodencami do známeho bavorského pútnického mesta Altöttingu. Mal tu byť totiž svätorečený jeho krajan, kapucínsky brat Konrád z Parzamu, ktorý žil v 19. storočí. Vyznačoval sa čistotou, pokorou, láskou k Bohu a blížnemu a vernosťou k povinnostiam, čo si Joseph pri počutí jeho mena vždy pripomínal.

Brat Konrád, vlastným menom Ján Birndorfer, sa narodil 22. decembra 1818 vo Venushofe v Parzame v sedliackej rodine. Bol predposledný z 12 detí. Jeho rodičia vlastnili rozsiahlu usadlosť s veľmi kvalitnou pôdou a napriek ťažkým časom sa im darilo dobre.

Rehoľné povolanie

Ján začal ako šesťročný chodiť do školy, kde prospieval veľmi dobre. Jeho žiadosť o prijatie do benediktínskej školy však bola zamietnutá a on zostal pracovať doma ako roľník.

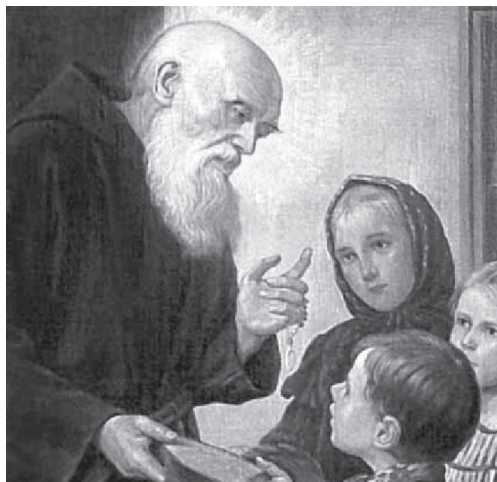
Keď mal štrnásť rokov, zomrela mu mama a o dva roky neskôr aj otec. Tieto bolestné udalosti ešte viac podnietili jeho zbožnosť. Hoci už od útleho detstva rád vyhľadával ticho a samotu, aby sa mohol modliť, teraz bolo jeho horlivosť niekedy potrebné až „krotiť“. Svoje sestry v tom-

to nepočúval, ale spovedníka áno.

V roku 1838 sa zúčastnil ľudových misií, ktoré naňho veľmi zapôsobili. Pochopil, že je povolaný k rehoľnému životu, ale nebol si istý tým, do ktorej rehole má vstúpiť. Jeho spovedník ho nasmeroval ku kapucínom. Ján sa vzdal všetkých majetkových nárokov na svoje dedičstvo a v roku 1839 zaklopal na dvere kapucínskeho kláštora v Altöttingu. Jeho rehoľným menom sa stalo meno Konrád.

Počiatkové ťažkosti

Brat Konrád spočiatku pomáhal na vrátnici, neskôr bol poslaný do Burghausenu, aby sa tam staral o istého chorého kňaza. Noviciát strávil v Laufene, kde pracoval v záhrade. Ešte pred zložením prvých sľubov si spísal jedenásť zásad, ktorými sa po celý život riadil. Patrílo medzi ne predsavzatie žiť celý život v Božej prí-

tomnosti, trpezlivo znášať chyby a slabosti druhých či napodobňovať cnosti Panny Márie. Po zložení sľubov sa Konrád vrátil späť do Altöttingu, kde ako vrátnik pôsobil až do konca svojho života.

V službe vrátnika sa mu nezačínalo ľahko. Našli sa bratia, ktorí mu závideli, že takú zodpovednú funkciu dostal hneď na začiatku svojho rehoľného života a neustále sa naňho sťažovali. Jeho predstavený s ním taktiež nezaobchádzal v rukavičkách. On sa však obrnil trpezlivosťou a modlitbou a po čase tieto problémy ustali.

Úsmev a láskavosť

Do Altöttingu prichádzalo každoročne viac ako stotisíc pútnikov rôznych pováh, postavenia a životných osudov. Konrád ich všetkých vítal s úsmevom na tvári a otvoreným srdcom. Vypočul si ich príbehy a komu mohol, pomohol. Bol k nim dobrý a láskavý. Nikto zo spolubratov si nespomínal, že by

ho niekedy videl rozčúleného. Hovoril len málo a bol presný ako hodinky. Veľa sa modlil, najmä za duše v očistci.

Rozdal by i posledné. Keď sa blížil do kuchyne, kuchár už vopred volal: „Zakryte všetky hrnce! Inak nám všetko odnesie.“ Konrád ho však ubezpečoval: „Všetko, čo veľkodušne dáme chudobným, nám Boh vynahradí!“ Hovorieval, že čas je vzácny a snažil sa ten svoj nepremrhať. Venoval ho modlitbe, čítaniu, výrobe ružencov či práci v kláštore. Spával len minimálne.

Mal prenikavý pohľad, ktorým dokázal povedať viac ako slovami. Ľudia hovorili, že dokáže čítať v ich mysli. Jeden novic sa raz dopustil hriechu, o ktorom nik nevedel. „Keď som bol pri stole,“ spomína, „všimol som si, že sa na mňa brat Konrád pozerá obviňujúcim pohľadom. To ma hlboko znepokojilo. No keď som sa vyspovedal, jeho pohľad sa opäť zmenil na priateľský.“

Konrád slúžil pútnikom ako vrátnik až do svojej smrti 19. apríla 1894. Zomrel v povesti svätosti. Blahorečil ho pápež Pius XI. už v roku 1930. Svätorečený bol o 4 roky neskôr. Neskorší pápež Benedikt XVI., ktorý sa ako dieťa zúčastnil tejto slávnosti, sa ešte mnoho ráz pýtal, ako je možné, že sa Boh najjasnejšie zjavuje v jednoduchých ľuďoch. Život sv. Konráda mu po celý život zostal žiarivým príkladom.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: www.kapucini.cz,
Georg Ratzinger: Môj brat pápež
Foto: www.kapucini.sk

Spomienka

Dňa 28. januára uplynulo 33 rokov, čo odišiel do večnosti náš drahý manžel, otec, starý otec **Jozef Petráš** z Necpál.

O tichú spomienku s modlitbou prosí manželka a deti.

Čokoláda je kakao. Kakao rastie na kakaovníku. Kakaovník je strom. Strom je zelený! Záver? Čokoláda je šalát!

Mama mi povedala, že keď sa nechám potetovať, nech vypadnem z domu. Otec na to povedal, že keď je tu tá možnosť, ide do toho tiež.

Stajňa Ferrari zistila, že mládenci z jedného klubu na Slovensku dokážu ukradnúť bez náradia pneumatiky v čase pod 4 sekundy. Keďže sa preteky teraz vyhrávajú skôr v depe ako na trati, tak ich najali. Nastal však závažný problém. Oni to síce stihli pod 4 sekundy, ale za ďalších 10 monopost prestriekali aj so štartovým číslom a predali stajni McLaren a zmizli.

Dostala som od muža pod stromček knižku Ako ušetriť. Tak som si ju prečítala. Môj muž už dva týždne nepije, nefajčí, a do roboty chodí pešo.

Jean-Claude Van Damme sa prechádza lesom a príde k malej chalúpkke. Zaklope a dedko sa znútra ozve otráveným hlasom:

„Kto je tam?“

„Tu je Jean-Claude Van Damme!“

Dedko na to: „Tak vy ste štyria?“

Drahá sociálna poisťovňa! Bud' ma necháte ísť do dôchodku v 64 rokoch, alebo si ako 80-ročný zoberiem 20-ročnú a budete ešte 20 rokov platiť vdovský.

Riaditeľ firmy sa chváli pred zahraničnou delegáciou:

„Pozrite na tohto mladíka! Pred pol rokom maturoval, za mesiac robil vedúceho oddelenia a teraz mi robí námestníka. Taká skvelá kariéra za takú krátku dobu! Mám pravdu, mladý muž?“

„Áno, tati!“

FAŠIANGOVÁ

Manželia majú výročie svadby. Žena hovorí mužovi:

„Chod' do obchodu a kúp niečo špeciálne!“

Muž porozmýšľa a kúpi slimáky. Cestou domov ide okolo krčmy a povie si, že skočí na jedno pivo. Lenže stretne tam kamarátov a domov sa vráti až nadvránom. Nevie, na čo sa vyhovoriť, a tak naukladá slimáky do jedného radu pred dvere a zazvoní. Naštvaná žena otvorí a chlap spustí:

„Tááák, chlapci, tááák. Ešte kúsok a sme doma!“

Manželia sú doma a niekto klope na dvere. Muž otvorí - a tam stojí Zubatá a hovorí:

„Prišla som si po tvoju dušu!“

Muž sa otočí smerom do bytu a volá:

„Dušinka, máš návštevu!“

Manžel píše manželke SMS: „Zlatko, čo si dala do včerajšej večere?“

Manželka: „Nepoviem, to je tajný recept.“

Manžel: „Ležím na JIS-ke a doktori sa pýtajú...“

Telefonát:

„Láska, čo máš radšej, hory alebo more?“

„No jasné, že more... Čo, srdiečko, kupuješ pre nás dovolenku?“

„Ale nie. Kupujem sprej na WC.“

Kňaz v príhovore na sobáš: „Manželstvo je ako keď sa na mori stretnú dve lode...“

Jano hundre: „Akurát ja som musel stretnúť vojnovú loď!“

VTIPPARÁDA

Náčelník Dlhý chvost stojí na vysokej skale a diskutuje s Orlím pierkom o náročnosti úlohy zadanej pre mladého Indiána, ktorý práve skladá skúšku dospelosti v prérii, cez ktorú vedie železnica. Mladý má priložené ucho ku koľajniciam, hlavu otočenú doprava a zľava sa rúti vlak. Keď je vlak skutočne blízko, náčelník položí básnickú otázku: „Nebola to predsa len ťažká úloha pre Hlučné ucho?“

Manželku profesionálneho boxera prebudili v noci podozrivé zvuky. Vstala a v predsieni zazrela bytového zlodca. Hneď sa vrátila do spálne a budí manžela so slovami:

„Vstávaj, máš tu zákazníka na súkromné hodiny boxu!“

Muž so ženou popíjajú víno. Žena hovorí: „Netuším, ako by som to bez teba zvládla.“

„To si mi pekne povedala,“ hovorí muž. Žena: „Nie, to hovorím vínu.“

80-ročná babička si podala žiadosť o štúdium na vysokej škole.

Pri zápise sa jej pýtajú: „Babka, a to takto na staré kolená sa idete vzdelávať? Obdivuhodné.“

Babka odpovedá: „Ále, to nie kvôli mne. To kvôli môjmu starému. Ten blázon v krčme povedal, že keď bude mať 90 rokov, ešte by si rád zašpásoval s nejakou študentkou.“

Viete, aký je rozdiel medzi českým a slovenským hokejom? Slovinci vyhrajú s každým, Česi iba so Slováckmi.

V polčase futbalového zápasu vojde do kabíny rozhlasového reportéra tréner domáceho mužstva a hovorí:

„Počúvajte, nemohli by ste komentovať trochu pomalšie? Moji chlapci už nevládzu tak rýchlo behať!“

Jožko dostal nový bicykel. Predváža sa na ňom otcovi, ktorý sa naňho pozerá z okna. Jožko kričí:

„Aha, ocko, bez rúk!“

Po chvíli:

„Aha, ocko, bez nôh!“

A potom:

„Aha, ocko, bež žubov!“

Americkí vedci prišli na fakt, že ľudia, ktorí meškajú, majú v priemere ďaleko lepšiu náladu ako tí, čo na nich čakajú.

Výskumníci zistili, že 30 % mužov pravidelne klame. U žien sa presné číslo nepodarilo zistiť, lebo klamú aj výskumným pracovníkom.

Japonským chirurgom sa podarila unikátna operácia. Oddelili teenedžera od mobilu.

Chlapi v krčme:

„Pripíjam na sv. Jána Pavla II.!“

„A prečo? Všetci dnes nie je ani Jána, ani Pavla.“

„Ale je druhého.“

Pani učiteľka diktuje:

„Doplň slová: má šupiny, kožuš a perie.“

Janko dopĺňa:

„Ryba má šupiny, medveď kožuš a práčka perie.“

Keď mala naša babka 65 rokov, rozhodla sa, že každý deň prejde päť kilometrov.

Dnes má 73 a vôbec netušíme, kde je.

Pripravila: Redakcia

Ahojte, kamaráti!

Máte radi hrdinov? Určite áno, však? Pretože hrdinovia v rozprávkach vždy pomáhajú a ochraňujú slabších, vždy sa postaví na stranu dobra a porazia zlo. A tak je to aj v živote, nie len v rozprávkach. Keď sa postavíme na stranu dobra, aj keď je to niekedy ťažké, stávame sa hrdinami pre Nebeského Otca. S jeho pomocou sa nám podarí všetko – podľa jeho svätej vôle.

Návod, ako sa stať silným hrdinom, nájdete v Božom slove. Tu sa opisujú aj skutky toho najväčšieho hrdinu, ktorý sa kedy narodil, a to nášho Pána Ježiša Krista. Božie slovo vám dodá pravú múdrosť, ako žiť dobrý život. Nech vám v tom pomáha aj táto modlitba sv. Františka z Assisi, ktorej doplnenie nájdete v štvorsmerovke.

„Bože, daj mi pokojnú myseľ, aby som prijal veci, ktoré zmeniť nemôžem.
Daj mi silu, aby som zmenil veci, ktoré zmeniť môžem.
A daj mi _____, aby som rozlíšil jedno od druhého.“

(František z Assisi)

H	E	C	D	R	S	M	Y
O	M	A	U	Š	E	Á	G
L	Ú	R	Š	I	N	R	N
U	N	C	E	Ž	D	I	A
B	O	H	R	E	V	A	I
I	E	A	O	J	S	M	Š
C	A	K	S	Á	L	A	A
A	M	A	D	A	Ť	M	F

- Nebeský Otec
- Syn Nebeského Otca
- meno Božej Matky
- vták znázorňujúci Ducha Svätého
- prvý muž, prvá žena
- čo nám bije v hrudi
- kto nás porodil
- maškarné obdobie vo februári
- najdôležitejšia vec na svete
- kto postavil loď pred potopou
- meno tej lode
- čo sa nám v noci sníva
- čo môžeme modlitbou zachrániť z očistca

2.2. Obetovanie Pána (Hromnice)

14.2. Sviatok sv. Valentína

22.2. Popolcová streda

26.2. Prvá pôstna nedeľa

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

K R Í Ž O V K A

Tajnička krížovky ukrýva dokončenie výroku pápeža Benedikta XVI.: „Ak je môj blahobyť a moje bezpečie dôležitejšie ako pravda a spravodlivosť, potom platí právo silnejšieho a (dokončenie v tajničke).“

Pomôcky: Ilomilo, Lavon, OK, Odeta, IJ	Miesto prebývania spasených, tiež obloha	Kainov brat	Ženské meno 28. 3.	Hra, ktorá inšpirovala pieseň Billie Eilish	Mesto v Texase	Rímska číslica 1	Vitamin (tokoferol)	rang, I am, Asko	Hliník (chemická značka)	Kto príde na návštevu, návštevník	Ozvena, tiež reakcia na dielo, citácia	1. osoba jednotného čísła
2. časť tajničky								Kamarátsky pozdrav Účastníci výletu				
Africký vírus s vysokou smrtnosťou						Vlastný, patriaci podmetu	Vrodená danosť Lahôdka z ičiek					
Slovenský dobrodruh, kráľ Madagaskaru									Skratka slov s významom slovenský			Kniha žalmov
Lámaním čistil od výrastkov									Dobývaj rudu Centr. koor- dinač. orgán			
	V poriadku, súhlasím po anglicky	Holmium (chemická značka)	Druh syra Iniciály spisovateľky Textorisovej							Zvratné zámeno Zlučovacia spojka		
Zohol, prehol, zakrivil					Meno českej speváčky Zelenkovej Polujte						Značka litra Výrobné družstvo textilu	
Veľká kovová nádoba						Slovičko súhlasu Hlas ovce				Obrnený transportér Určuje smerovanie		
	Vyzdobil, skrášil	1. časť tajničky	Postavenie, hodnosť (napr. pracovníka)	Veľkosti obra Obsiala, zasiala					Prezradi niekoho Doba, obdobie			
Hnedozlté							Libanonský ihličnan Fosfor (chem, zn.)					
Spojenie utvorené rastom						Zbojník na mori Malá lipa						Vymedzený okruh, rozsah, forma
Vysoká zver s lopatovitými parohmi							3. časť tajničky Člen kočov- ného kmeňa Rímskych 1001					
Ženské meno 23. 7.					Ja som po anglicky Internet Ser- vis Provider				Jednotka elektrického prúdu		Citoslovce pri pochopení Odje (kúsok)	
Citoslovce pri strašení			Boli silno citovo pripútaní (k niekomu)						Áno po rusky	Rozum Ultrafialové žiarenie (značka)		
Najväčšie jazero v Holandsku			Obchod s nábytkom Protón (značka)				Fúka vietor Označenie polomeru					
Prostriedok na lepenie				Nenásytý človek, jedák								

Tajnička osemsmierovky z minulého čísla znie: „Šťastný nový rok 2023.“

Prípravila Mária Suríková

Farská kronika

od 1. januára do 28. januára 2023

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Melissa Šimonová
Marek Fleischer
Jakub Sihelský
Karolína Júlia Valková
Samuel Lajtman
Jakub Vican

Manželstvo uzavreli:

Jozef Červinský - Kristína Celíková

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Anna Sitárová, 82 r.
Emanuel Vido, 70 r.
Štefan Štefkovič, 84 r.
Marián Zvada, 77 r.
Miroslav Jánoš, 86 r.
Jozef Magdolen, 82 r.
Gerald Pietrik, 75 r.
Mária Smreková, 70 r.
Jozef Raab, 56 r.
Mária Bógiová, 69 r.
Gabriel Linder, 87 r.
Emília Jánošková, 89 r.
Olga Hanusková, 79 r.
Vladimír Sliacky, 79 r.
Jozefa Gatialová, 80 r.
Viera Krovinová, 72 r.
Ján Páleš, 83 r.
Mária Kováčová, 84 r.
Vladimír Baniar, 76 r.
Július Pažický, 88 r.

Hľadáme spolupracovníkov do redakcie

*Ak máte dar tvorivosti, viete písať alebo
cítite povolanie akokoľvek inak pomáhať far-
skému časopisu Bartolomej, budeme radi,
keď sa nám ozvete a pridáte sa k nám.
Píšte na: bartolomej@farapd.sk*

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v Banskej Bystrici č. 1127/98
Evidenčné číslo periodickej tlače:
EV 5759/19

Názov: Bartolomej
Periodicita: mesačná
Vydavateľ: Rímskokatolícka cirkev,
Farnosť Prievidza-mesto, Mariánska 4,
971 01 Prievidza, IČO: 31938671
Cena výtlačku: 0,50 €
ISSN: 2644-4658

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori:
Jozef Repko, Pavol Škovránek,
Jozef Durkot, Elena Cagaňová,
Anna Gálová, Štefan Kollár,
Mária Melicherčíková, Mário Orság,
Mária Pytlová, Eva Trepáčová,
Miroslav Turanský

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01, web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Silvia Kobelová
str. 2 - Štefan Kollár
str. 3 - Mária Melicherčíková
str. 35 - archív redakcie a Štefan Kollár
(mestský úrad)
str. 36 - Alojz Vlčko

Tlač: Patria I., spol. s r. o.
Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

Požehnávanie príbytkov i Mestského úradu v Prievidzi, január 2023

Skauský výstup na Kl'ak, 7. januára 2023

